

SKÅNE

HARJAGER HÄRAD

GILLESDRÄKT

I dräkten ingår:

Kjol av grönt ylle, längd 15-20 cm från golvet. Kjolen dekorerades med sammetsband ca 15 cm från nederkanten eller med kjolveck.

Livstycke av brokad, kantat med gröna sidenripsband, sammanhållet med snörkedja av silver träd genom ringar eller maljor av silver, tenn eller linne.

Blus av bomull, halssmycke av tenn. Randigt förkläde med varp och inslag av bomull. Rött är huvudfärgen. (högtidsdräkten har vitt förkläde).

Huvudbonad: hårkrans för ung ogift flicka, vit klut för gift kvinna, schalet kan användas av både gift och ogift.

Ytterplagg: kort klädesjacka med kanter av grönt siden.

Svarta strumpor samt svarta lågskor utsmyckade med silver eller tennspännen eller blå rosetter av siden.

Gillesdräkten är bara en variant av Harjagersdräkten. Dräktskicket varierade nämligen inte bara geografiskt utan också med årstider och högtider, med vardag och fest, med fattigdom och rikedom, med ålder och civilstånd. Begär specialinformation om övriga varianter.

Flickan bär en väska av kjoltyget och i händerna håller hon ett förningsfat.

Harjagers härad

Charlotte Weibull

Box 43 - 232 02 Åkarp - Sweden - tel 040-46 50 80

SKÅNE

Harjager härad

Krage

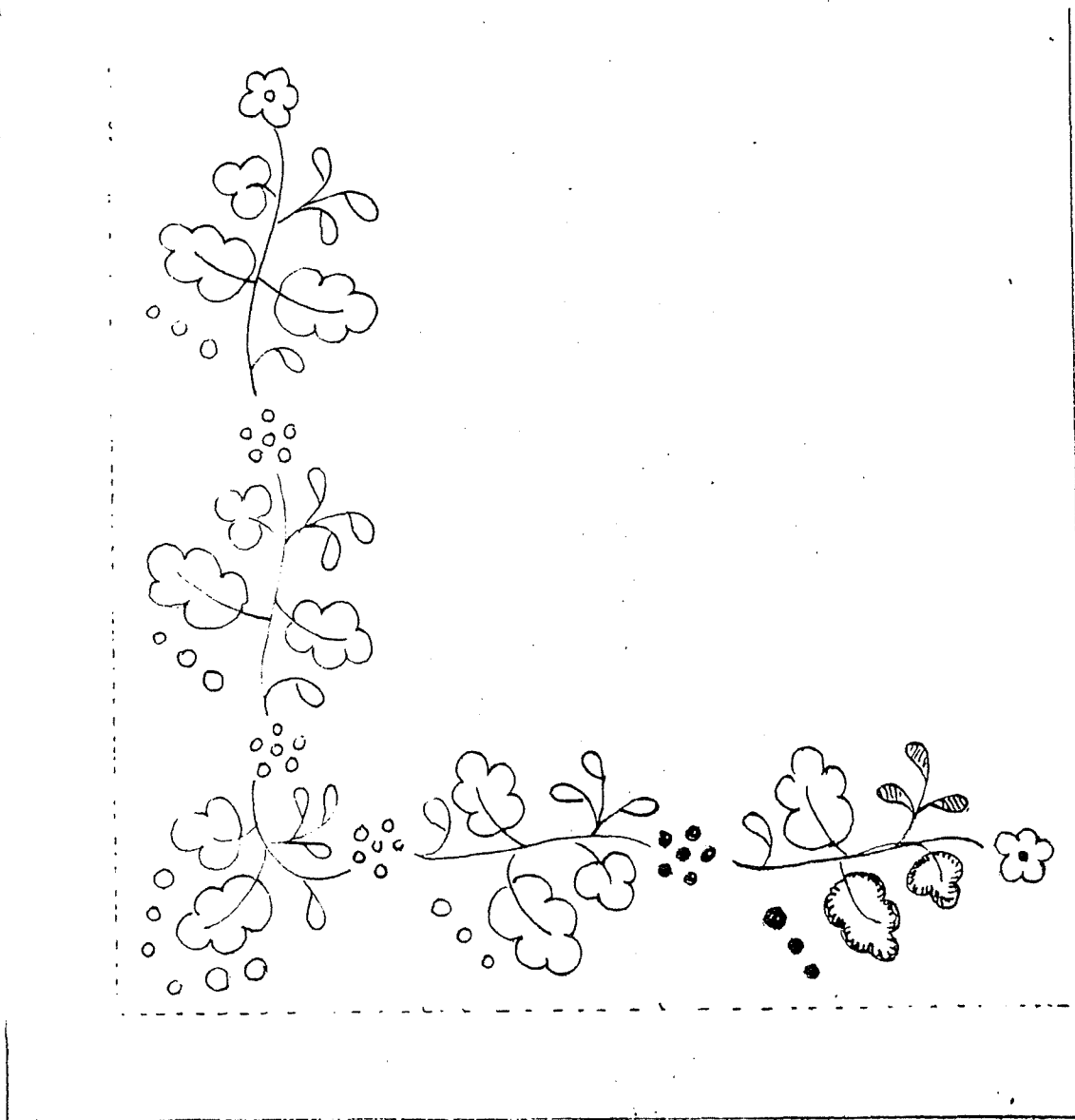
Kragens bredd färdig 15 cm.

Fällan 1,5 cm, sys med hålsöm och 2-3 cm bred spets.

Broderiet utföres i plattsöm, stjälsöm, langettsöm
och engelska hål med DMC nr 20.

CHARLOTTE WEIBULL
LILLA TOEG - 211 34 MALMÖ
Dräktverf. tel. 040-123942
Bokl. tel. 040-35501

SKÅNE

Harjager härad

Krage

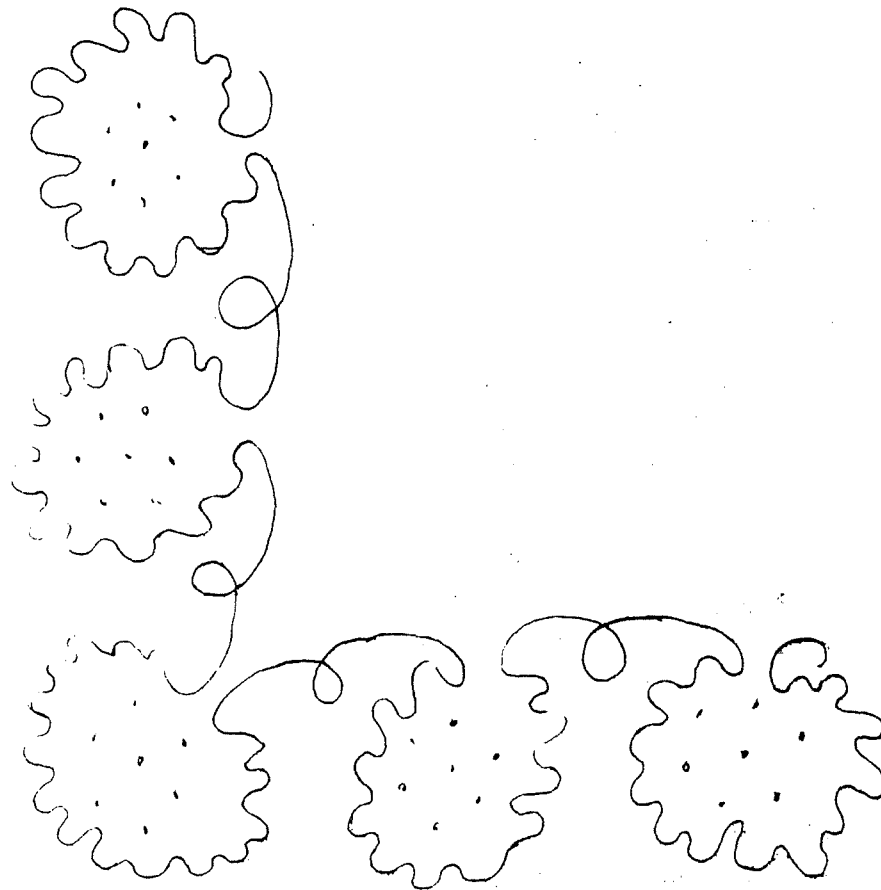
Kragens bredd färdig 14 cm.

Fällas med smal fäll ev hålsöm och spets i kanten.

Broderiet utföres i läggsöm eller kedjesöm med DMC nr 20.

CHARLOTTE WEIBULL
LILLA TORG - 211 34 MALMÖ
Dräktverf. tel. 040-123942
Bullt. tel. 040-35501

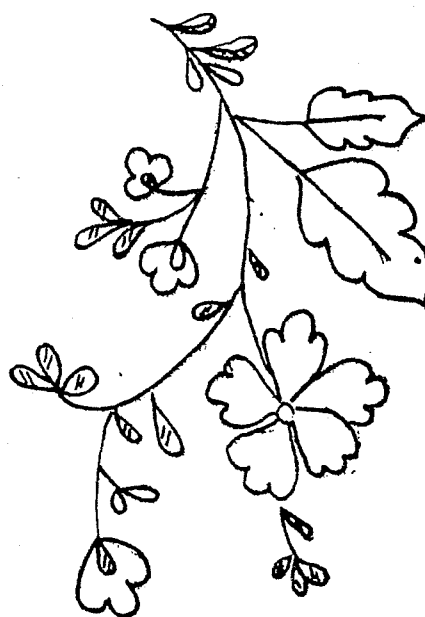
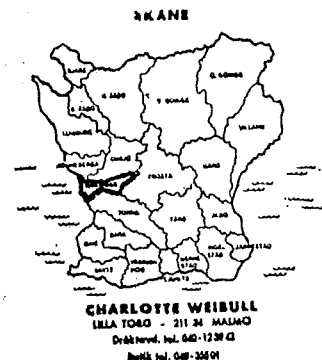
SKÅNE HARJAGER HÄRAD

Mönster till stor oval krage

Sömnadssätt: stjälkstycgn,
plattsöm.
Sys med DMC nr. 20

Kan prydas med med smal spets
i kanten.

Fåll: 2 mm.

Lägg till 3 cm. här
på kragmönstret och
ytterligare för veck
nitt bak.

CHARLOTTE WEIBULL
MILLETORGET - 211 34 MALMÖ
Dröktuvad tel: 040 1239 42
E-post: cw@weibull.se

SKÅNE

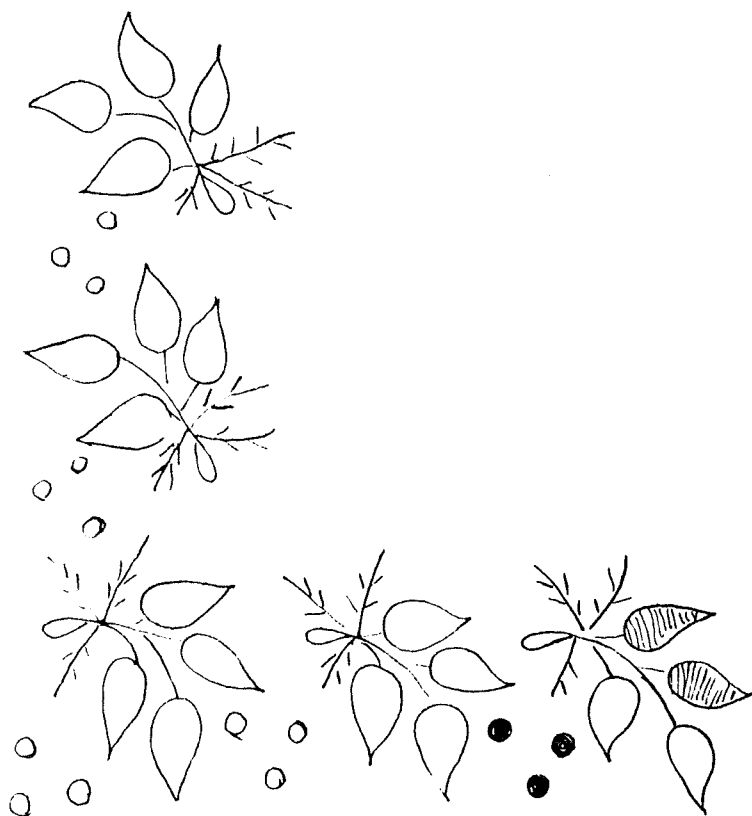
Harjager och s Rönnebergs härad

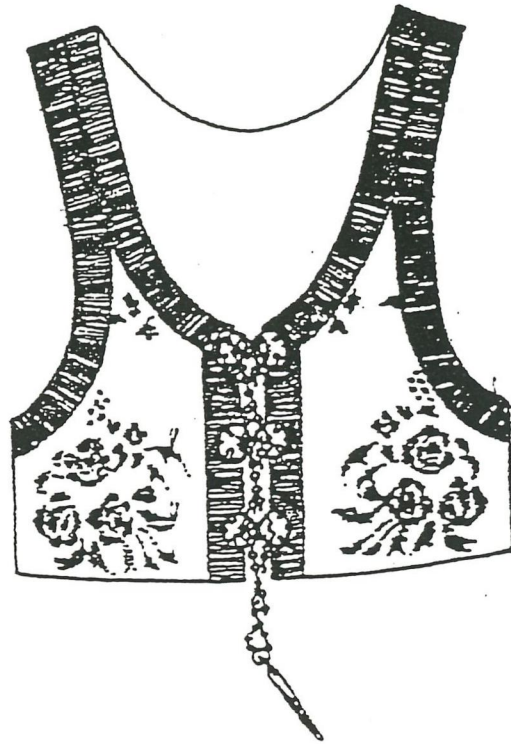
Krage

Kragens bredd färdig 12-15 cm.

Fällas med hålsöm och ev spets.

Broderiet utföres i stjälkstyg, plattsöm
och engelska hål med DMC nr 20.

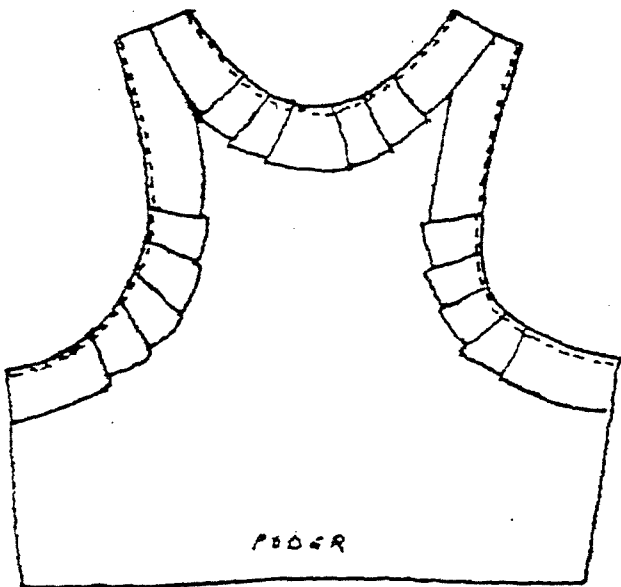
I det gamla skånska dräktskicket varierade livstyckets material. Det förekom livstycken av kläde, vadmal, filt, olikmönstrad brokad och ylledamast. Skärningen var emellertid alltid densamma inom ett visst kulturområde, som t.ex. NV Skåne (Bjäre, Åsbo, Luggude, Rönneberga, Onsjö, Frosta och Färs härad), och mellersta Skåne (Torna, Bara, Harjager och Färs härad.)

Charlotte Weibull

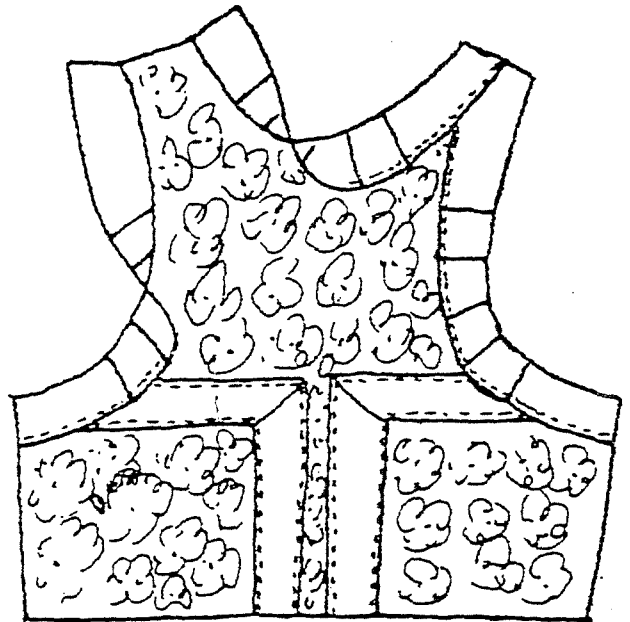
Box 43 - 232 02 Åkarp - Sweden - tel 040-46 50 80

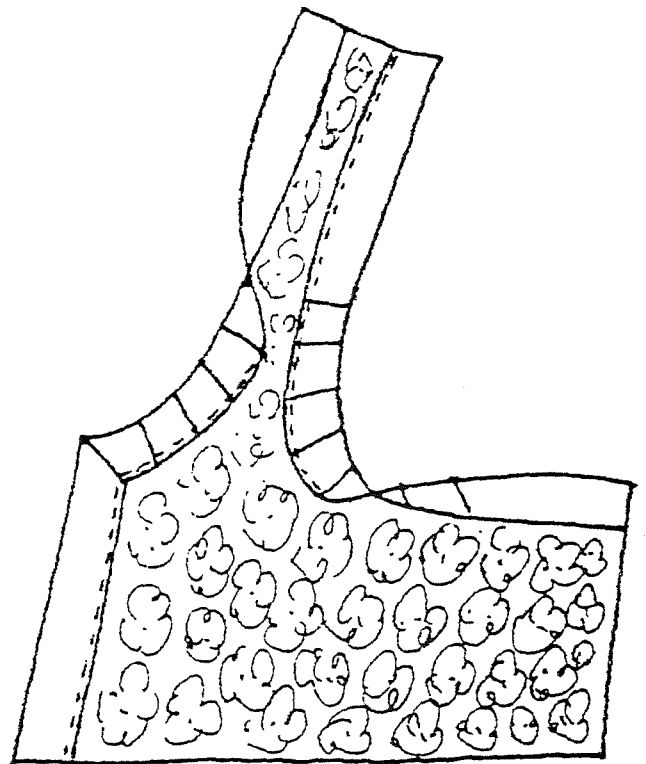
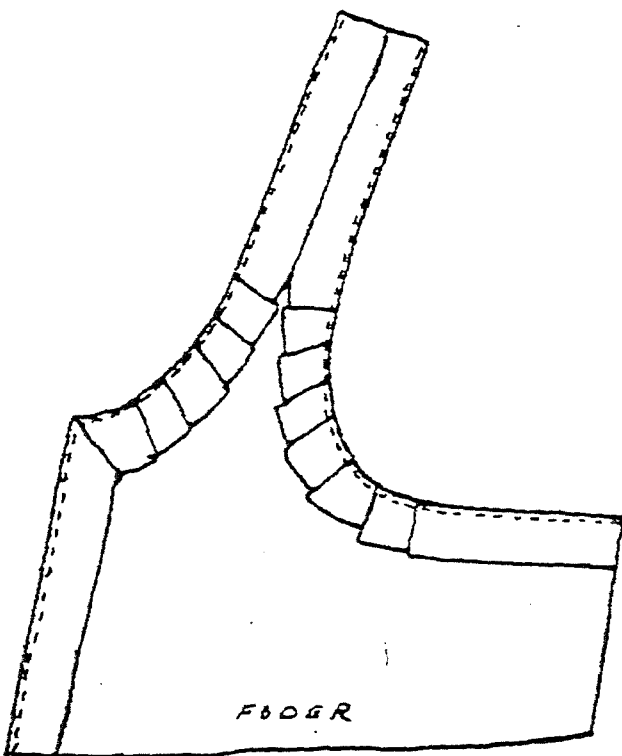
HARJAGER HD

Sy först ripsbanden på foderlivet. Läg små veck där så behövs för att de skall följa smidigt.

Därefter sys ripsbanden, som bildar dekor i ryggen, på brokaden 1-1 1/2 cm mellanrum. Läg sedan brokaden med rätsidan upp på foderlivet och vänd ripsbanden över. Nåla eller träckla så att vecken blir jämna. Sticka därefter ner banden på maskin eller för hand.

Framstyckena sys på samma sätt som bakstycket. Vecken skall vara så små att de slutar i intet där man sticker ner bandet. Nåla samman delarna på axlarna och i sidorna. Obs. att bakstyckets sömsmån är 1 1/2 - 2 cm medan framstyckets sömsmån är rikligare tilltagen med tanke på ev. ändring. Om så behövs kan insnitt göras under bysten.

Charlotte Weibull

Box 43 - 232 02 Åkarp - Sweden - tel 040-465080

HARJAGERDRÄKT

KLUTEN ÄR BUNDEN ÖVER VALK
(PÅVERKAD AV TORNAKLUTEN)
ELLER BUNDEN ÖVER SPÅN MED
TVÅ HÖRN FRAMVIKTA. (UTAN
ROSETT)

HÅRKRANS FÖR OGIFTA

SVARTA SKOR OCH STRUMPOR

Broderi på krage: singlad hålsöm,
ljusgull eller tunn mollkrage med
vitbroderi.

BROKAD FÖR LIVSTYCKE (KANTAS
MED GRÖNA SIDENBAND

VADMAL FÖR KJOL OCH VARDAGSLIV

FÖRKLÄDESTYG

FÖRKLÄDESTYG, HARJAGER LILA

Vävslag

Bomullsgarn nr 20/2

Varp

Inslag Bomullsgarn nr 20/2 mörkblått

Varptäthet/cm. Inslagstäthet/cm.

Sked 90/10 Antal trådar i solv 1 Antal trådar i rör 1

Stadträdning

Färdig bredd

Skedbredd

Trådantal

Vävlängd Varplängd

.....

.....

.....

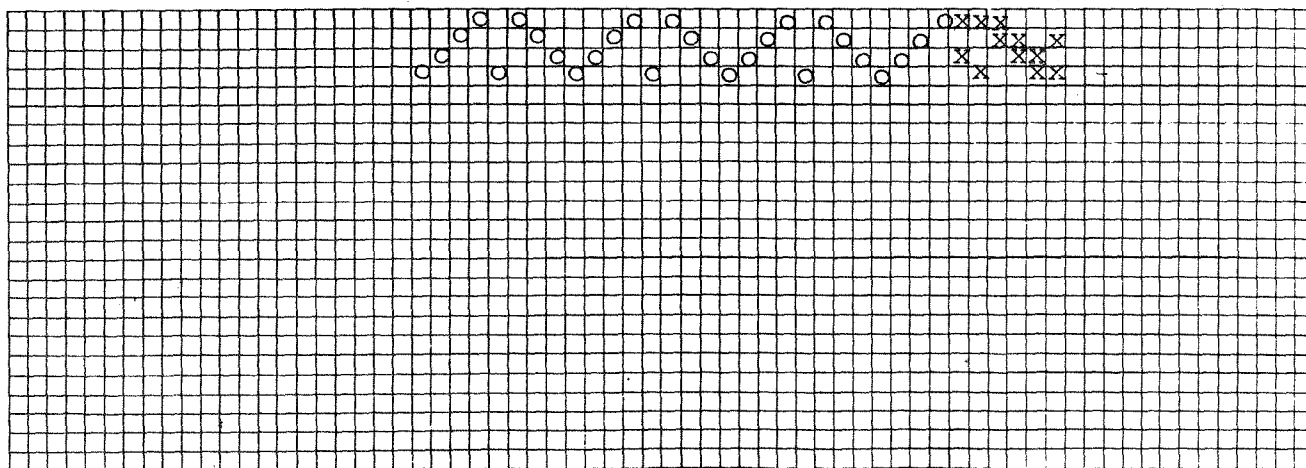
.....

.....

Varpordning — mönsterindelning — inslagsordning Summa

Solvordning (inredning)

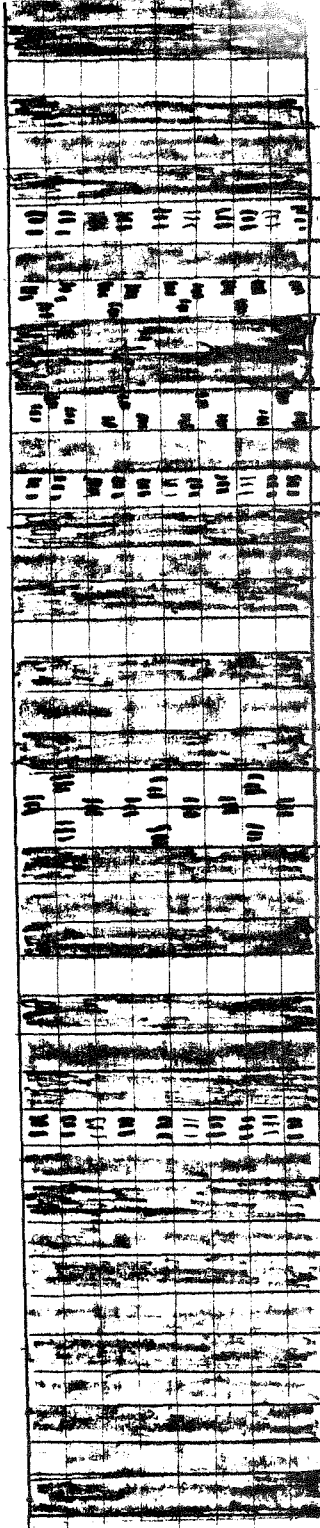
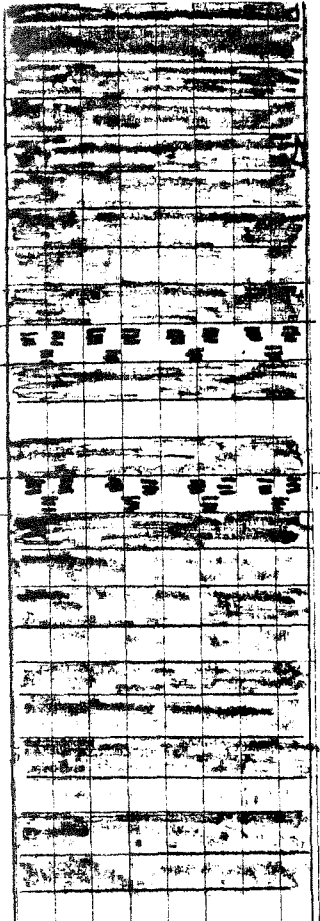
654321

2 BLÅ
 3 RÖDA
 3 BLÅ
 3 RÖDA
 3 BLÅ
 3 RÖDA
 2 BLÅ
 2 RÖDA

ROSENGÅNG
 6 RÖDA
 5 RÖDA
 6 RÖDA

2 RÖDA
 2 BLÅ
 3 RÖDA
 3 BLÅ
 3 RÖDA
 3 BLÅ
 3 RÖDA
 2 RÖDA
 2 RÖDA
 3 BLÅ

ROSENGÅNG
 3 BLÅ

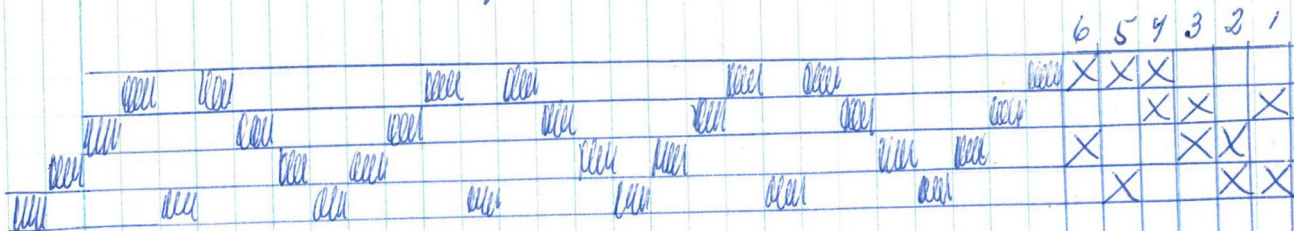
18 RÖDA
 3 BLÅ

3 RÖDA
 2 BLÅ
 2 RÖDA
 2 VITA
 1 RÖDA
 2 BLÅ
 2 RÖDA

2 RÖDA
 2 BLÅ
 2 RÖDA
 2 VITA
 2 RÖDA
 2 BLÅ
 2 RÖDA

3 BLÅ
 2 RÖDA
 2 BLÅ
 3 RÖDA
 3 BLÅ
 3 RÖDA
 3 BLÅ
 3 RÖDA
 2 BLÅ
 2 RÖDA

HARJAGER LILA.

SKED: 90/10 1 TRÅD i SOLV
 1 " " RÖR

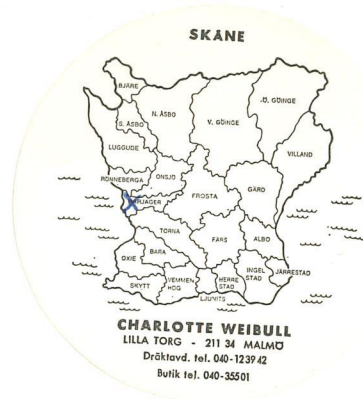
VARP: Bom. GARN nr 20/2
 INSLAG: " " " "

2 RÖDA			
2 BLÅ			
3 RÖDA			
3 BLÅ			
3 RÖDA			
3 BLÅ			
3 RÖDA			
2 BLÅ			
2 RÖDA			
ROSENGÅNG			ROSENGÅNG 3 BLÅ
6 RÖDA			
5 ROSA			
6 RÖDA			18 RÖDA
2 RÖDA			
2 BLÅ			
3 RÖDA			
3 BLÅ			
3 RÖDA			
3 BLÅ			
3 RÖDA			
2 BLÅ			
2 RÖDA			
3 BLÅ			
2 RÖDA			2 RÖDA
2 BLÅ			2 BLÅ
2 RÖDA			2 RÖDA
2 RÖDA			2 RÖDA
2 VITA			2 VITA
2 RÖDA			2 RÖDA
2 BLÅ			2 BLÅ
2 RÖDA			2 RÖDA
3 BLÅ			3 BLÅ
2 RÖDA			2 RÖDA
2 BLÅ			2 BLÅ
3 RÖDA			3 RÖDA
3 BLÅ			3 BLÅ
3 RÖDA			3 RÖDA
3 BLÅ			3 BLÅ
3 RÖDA			3 RÖDA
2 BLÅ			2 BLÅ
2 RÖDA			2 RÖDA

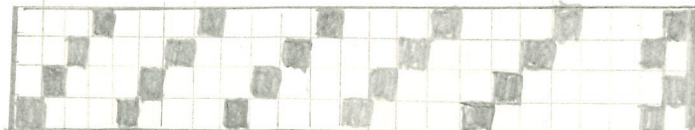
SKÅNE, HARJAGER HÄRAD

VARPNOTA TILL FÖRKLÄDE

Varp: Bom.garn 20/2, rosa, svart, blått
Inslag: Samma som varpen.
Sked: 140/10, 1 tr. i solv, 1 tr. i rör.
Skedbredd: 79 cm
Trådantal: 1.104 tr.

Solvnota:

Varpordning:

28 tr rosa	}	Bård= 144 tr
4 " svart		
28 " rosa		
8 " blått		
8 " svart		
28 " rosa		
4 " svart	}	26 ggr= 416 tr
28 " rosa		
2 " blå		
4 " svart		
2 " blå		
2 " svart		
2 " blå		
2 " svart		
2 " blå		
16 " rosa		25 ggr= 400 tr

Bården omvänt 144 tr.

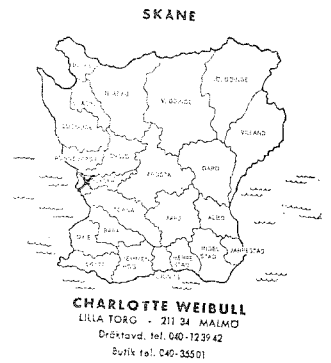

Prov.

SKÅNE, HARJAGER HÄRAD

VARPNOTA TILL FÖRKLÄDE

Varp: Bom.garn 20/2, rosa, svart, blått
Inslag: Samma som varpen.
Sked: 140/10, 1 tr. i solv, 1 tr. i rör.
Skedbredd: 79 cm
Trådantal: 1.104 tr.

Solvnota:

Varpordning:

28 tr	rosa	}	Bård= 144 tr
4 "	svart		
28 "	rosa		
8 "	blått		
8 "	svart		
28 "	rosa		
4 "	svart		
28 "	rosa		
2 "	blå	}	26 ggr= 416 tr
4 "	svart		
2 "	blå		
2 "	svart		
2 "	blå		
2 "	svart		
2 "	blå		
16 "	rosa		25 ggr= 400 tr
Bården omvänt			144 tr.

Prov.

Charlotte Weibulls Dockcenter

Kontor och Dockverkstad:

tel 040-46 5080

Postadress: Box 43 - 232 02 Åkarp - Sweden - tel 040-46 5080

HÄRAD *Harjager*

FÖRKLÄDE

SCHALETT

VARP *Mörkblå bomullsv. 20/2*

SKED *90/10*

FÄRDIG BREDD *95-100 cm*

VARPTÄTHET/cm.....

INSLAGSTÄTHET/cm

INSLAGSORDNING *Enl. prov*

Summa

28	m. blått	3	vitt	5	m. blått	
3	rött	10	m. blått	6	turkos	
4	gul	3	vitt	5	rött	
3	vitt	3	gult	10	turkos + rosa	
4	gul	3	rött	5	rött	
3	vitt	10	m. blått	34	rosa	
4	gul	3	rött	30	rött	
3	rött	3	m. blått	28	m. blått	
28	m. blått	3	rött	3	rött	
3	rött	3	m. blått	3	m. blått	
3	m. blått	3	rött	3	rött	
3	rött	4	vitt			
28	m. blått	3	turkos			
5	vitt	2	vitt			
3	rött	3	turkos			
3	m. blått	2	vitt			
3	rött	3	turkos			
3	m. blått	3	vitt			
3	rött	6	turkos			
10	m. blått	6	m. blått			
3	rött	6	turkos			
3	gult	5	vitt			

PROV

10 m

GARNÅTGÅNG varp 4 rd. 635

INSLAG 635 Mörkblått 2 rd.

..... 608 Rött 1 1/2 rd.

..... 645 Turkos 1 rd.

..... 606 Rosa 1 1/2

..... — Vitt (Blekt) —

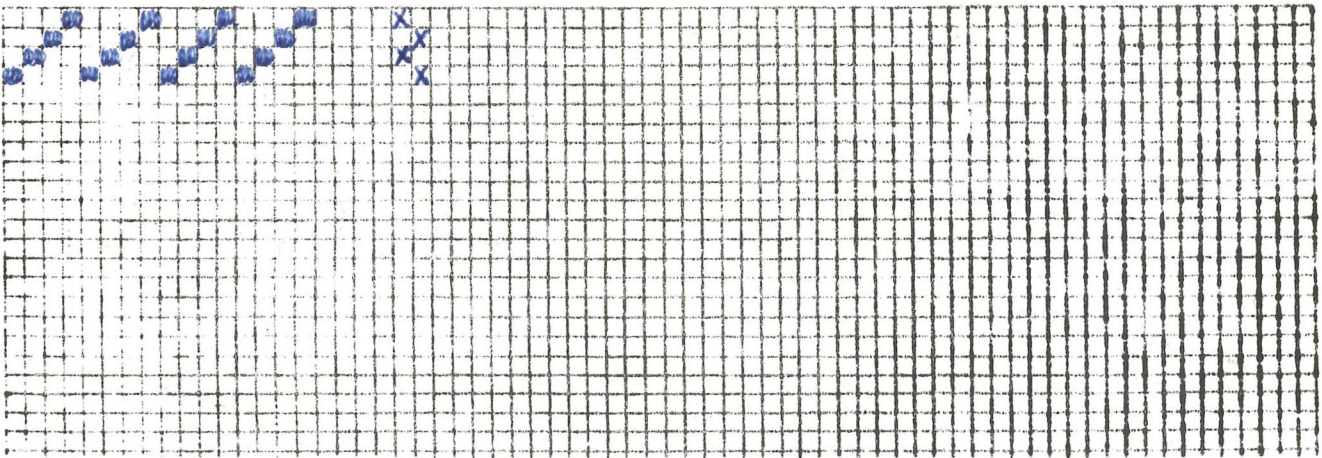
..... 630 Gult 1 rd.

ANTAL TRÅD I RÖR /

ANTAL TRÅD I SOLV /

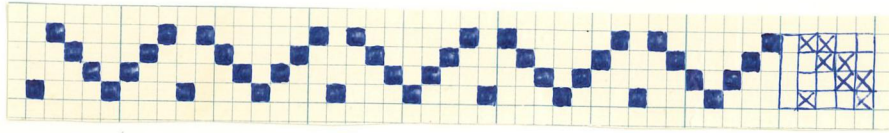
TRÅDANTAL

SOLVORDNING

Karjager Hld.
provur på förkläden

Solvnota till I, II, III, IV

I

II

III

IV

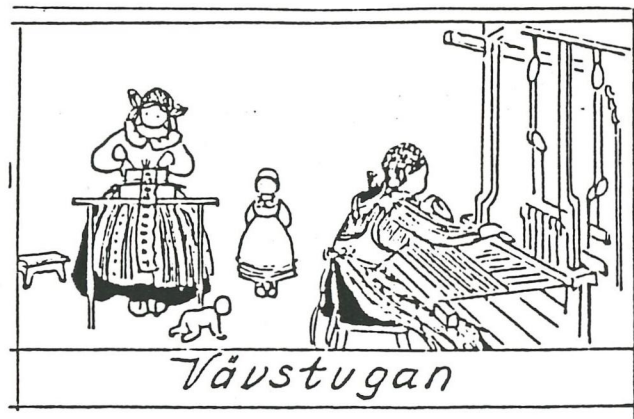

V

Starjager

ARBETSBESKRIVNING FÖR RANDICT FÖRKLÄDE

Material: Tyg 1 meter, 3 m förklädesband, 2 tofsar.

Randningen tages på längden och sidorna fällas med ca 0,5 cm. fäll. Sy upp förklädet minst 10 cm kortare än kjolen. Förklädet rynkas in till 40 cm, med hjälp av två rynktrådar. Sy därefter på förklädesbandet med två stickningar, antingen för hand eller på maskin. Klipp aldrig av förklädet. Förklädesbandets ändrar vikes till en trekant i vilkas spetsar tofsen fästes.

Förklädet var en viktig detalj i den skånska folkdräkten. Det hörde alltid förkläde till dräkten, både i helg och söcken. "Förklädeslös" fick ingen gå. En välbeställd husmor kunde ha ända upp till 20 förkläden i sin kista.

CHARLOTTE WEIBULL
BOX 43, 232 02 ÅKARP
TEL. 040- 46 50 80

Så länge det har vävts förkläden till folkdräkter, så länge har det också vävts förklädesband.

Banden gjordes oftast i bandvävstolar och skulle passa i färg och mönster till förklädena - släta band till vardagsdräkter, mönstrade band till findräkter.

Mönstrade band gjordes med hjälp av bandkniv. Man tog upp en mönsterrand, som var utmärkande för förklädet. Namn och årtal vävdes in.

I sydöstra Skåne vävdes extra fina band till bruddräkterna med en mönstergivning som liknade krabbanår och opphämta, s.k. livband. Man hade varp av linne och rött ullgarn till mönster. Det berättas, att brudarna på Österlen gjorde så långa livband att de räckte lika många gånger om livet, som de hade kistor i hemgift.

Flickorna samlades förr i tiden med sina bandvävstolar till s.k. "opsittarkvällar". Till dessa kvällar kom byns unga pojkar och sjöng och spelade för flickorna, medan de flitigt sysslade vid bandvävstolarna. Den som sjöng bäst eller berättade den roligaste historien, brukade få en bandstump som belöning. Banden betraktades som vänskaps-tecken och seden att tacka med band har säkert gett upphov till uttrycket "knyta vänskapsband".

Charlotte Weibull

Box 43 - 232 02 Åkarp - Sweden - tel 040-46 5080

SKÅNE, Harjager härad

HÖGTIDSFÖRKLÄDE

Förklädets längd 10 cm kortare än kjol.

" bredd 90-100 cm

Bandets längd 2 m

" bredd 3 cm dubbelt

Midja 35-50 cm

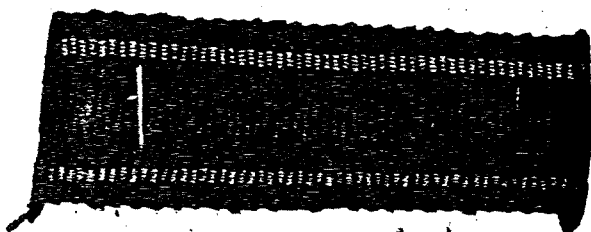
Fåll 25-30 "

Fållen sys med enkel hålsöm.

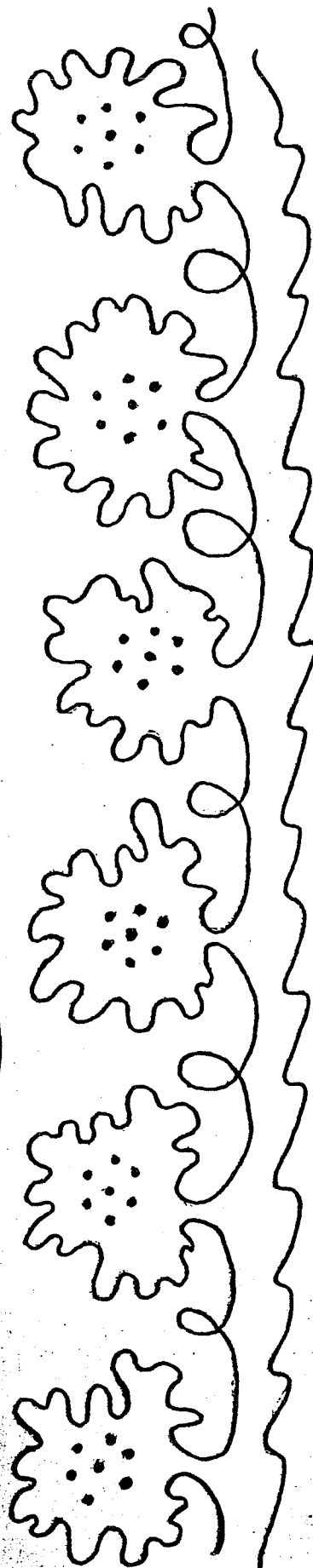
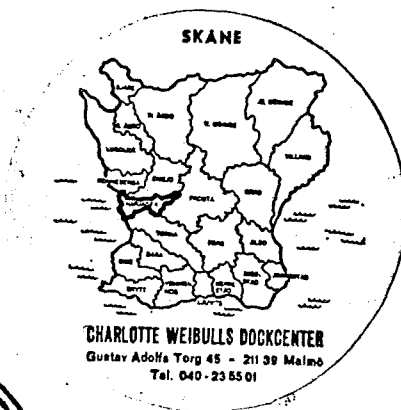
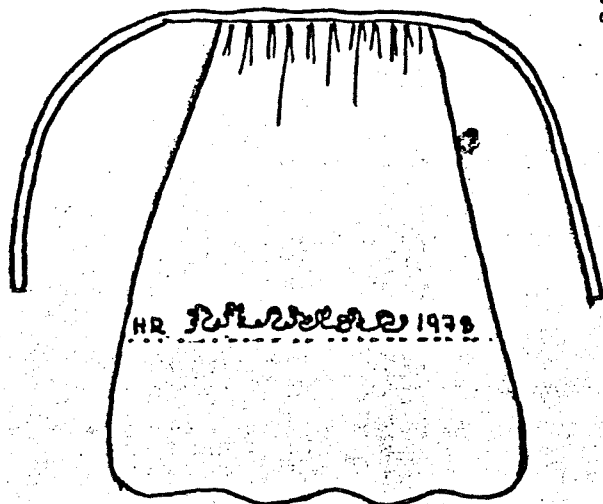
Broderiet utföres i små, små kedjestygn med
DMC nr 20.

Bör försees med monogram o årtal vid broderiets
båda ändar.

Handvävd bandlist 3 m lång bindes runt midjan
med rosett framtill.

Prov på handvävd bandlist.

SKÅNE, Harjager härad
HÖGTIDSFÖRKLÄDE av linne

Förklädets längd 10 cm kortare än kjol.

" bredd 90-100 cm

Bandets längd 2 m

" bredd 3 cm dubbelt

Midjan 35-50 cm

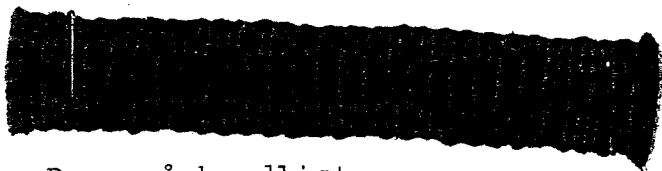
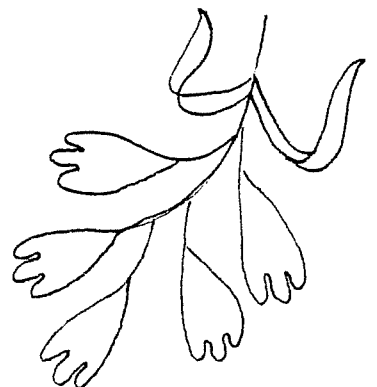
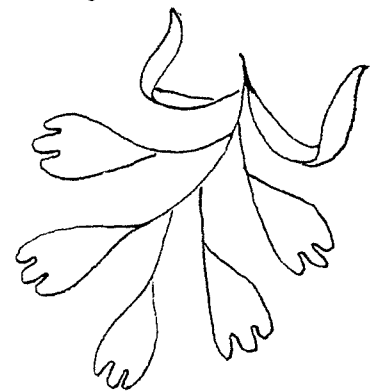
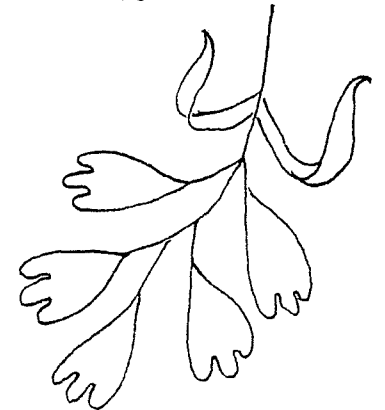
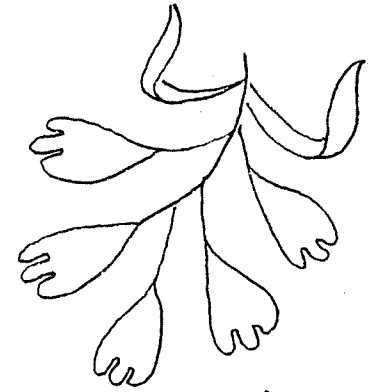
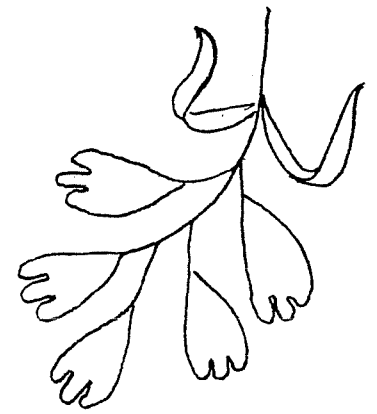
Fäll 25-30 cm

Fällerna sys med enkel hålsöm.

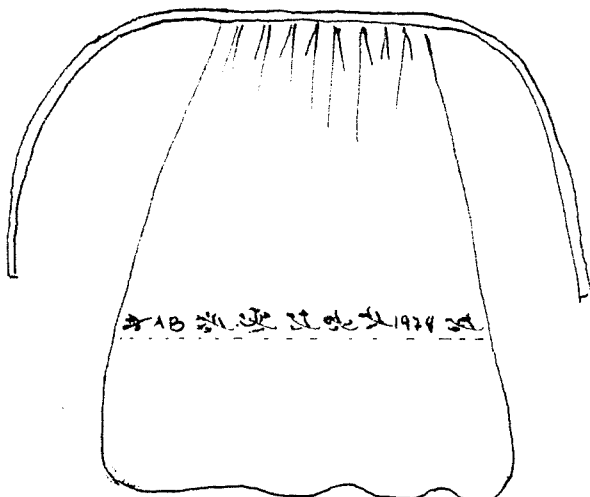
Broderiet utföres i stjälsöm,
och plattsöm med DMC nr 20.

Bör förses med monogram o årtal vid broderiets
båda ändar.

Handvävd bandlist 3 m lång bindes runt midjan
med rosett framtill.

Prov på bandlist.

CHARLOTTE WEIBULLS DOCKCENTER
Gustav Adolfs Torg 45 - 211 39 Malmö
Tel. 040-23 55 01

SKÅNE, Södra Rönneberga härad och Norra Harjager härad

Högtidsförkläde av linne

Förklädets längd 10 cm kortare än kjol

" bredd 90-100 cm

Bandets bredd 5,5 cm dubbelt

" längd 2 m.

Midja 35-50 cm

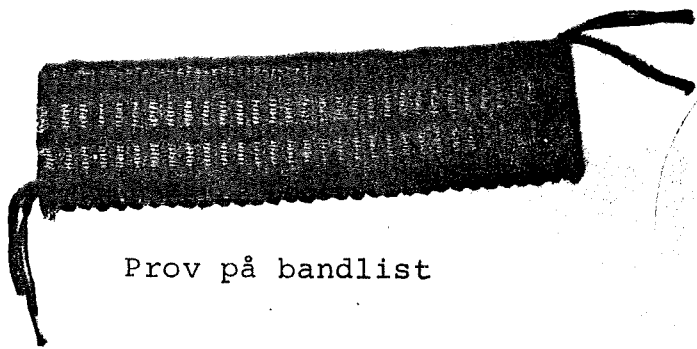
Fäll 25-30 cm.

Fällas med enkel hålsöm

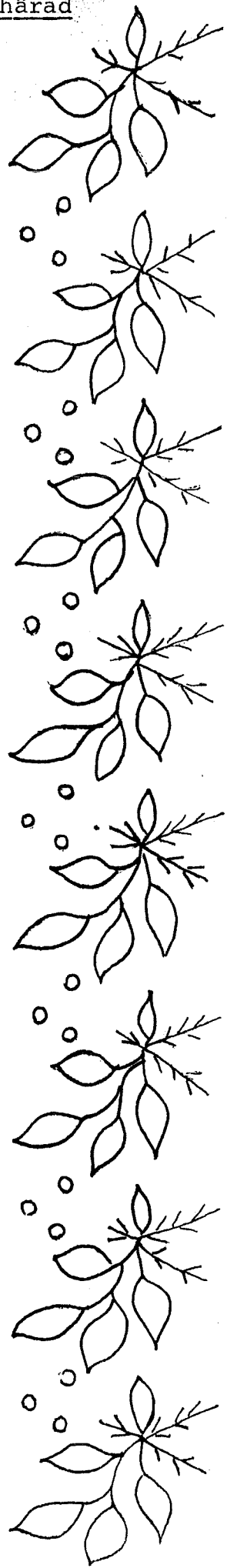
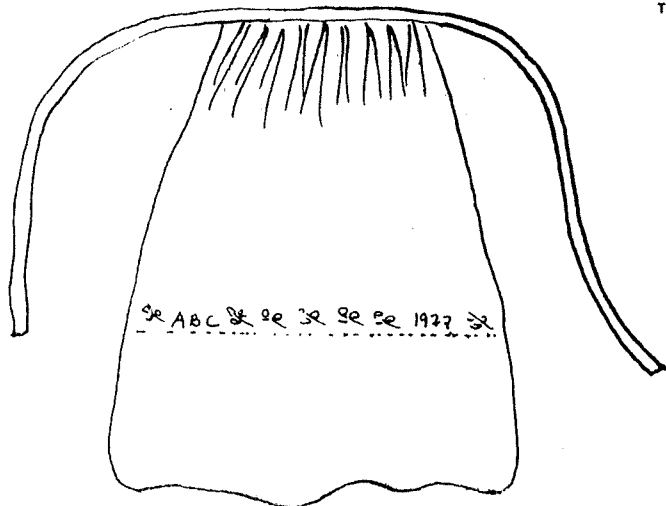
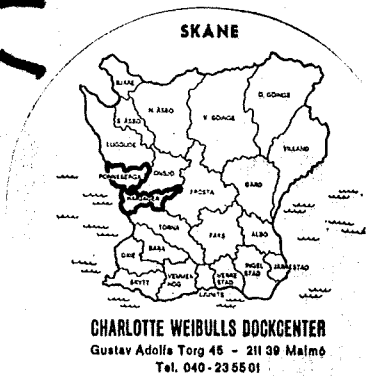
Broderiet utföres i stjärksöm, plattsöm
och engelska hål med DMC nr 20.

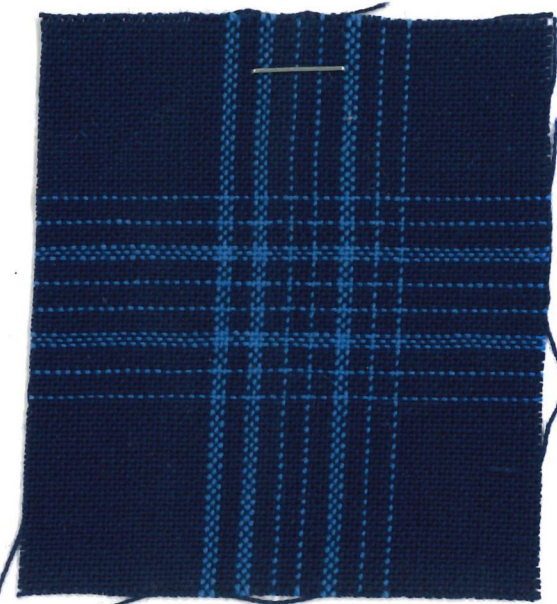
Bör förses med monogram och årtal vid broderiets
båda ändar.

Handvävd bandlist 3 m bindes runt midjan med
rosett framtill

Prov på bandlist

HUVUDKLÄDE eller HUVUDDUK

Den gamla benämningen på huvudkläde i Skåne var "tårkle".

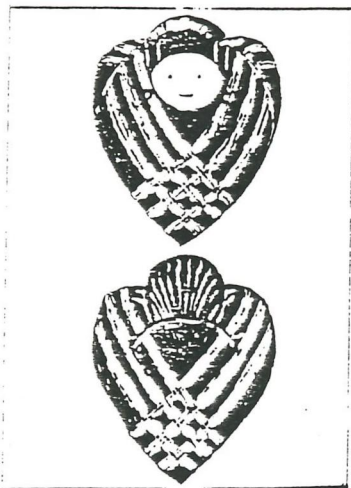
Den bestod av ett fyrkantigt handvävt bomullskläde. Huvudklädet lades i trekant och bands direkt på huvudet långt fram i pannan och knöts sedan i nacken. Vintertid knöt man den under hakan - det blev varmare så.

Den kunde också bindas över ett klutunderlag.

Nuvara kallar man en sådan huvudbonad oftast för "rutig klut" och den kan användas både av gift och ogift kvinna.

Charlotte Weibull

Box 43 - 232 02 Ålep - Sweden - tel 040-46 50 80

KLUDAVALK

"Kludavalk" för rutig huvudduk. Torna, Bara, Harjager och Färs härader.

Huvudduken för gåbortsklut vintertid monterades över valk.

Sådana valkar gjordes av mörka mönstrade tyger. Huvudduken blev under slutet av 1800-talet den allt mer dominerande huvudbonaden och fick benämningen schalet.

Vi har haft klutbindning som specialité allt sedan firman startade 1901 och därför sett många gamla klutunderlag och klutbindningar.

CHARLOTTE WEIBULL

Box 43 - 232 02 ÅKARP

Tel. 040- 46 50 80

SKÅNE, Harjager härad.

Kluten 100 cm i fyrkant fällas och förses med spets.

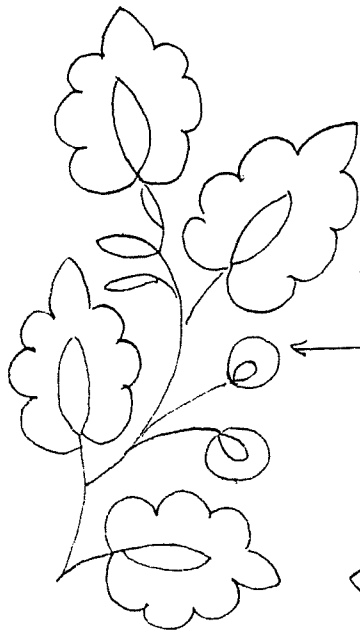
Broderiet utföres i plattsöm och ev. tyll-
infällningar sys med DMC 20

Bör förses med monogram o årtal

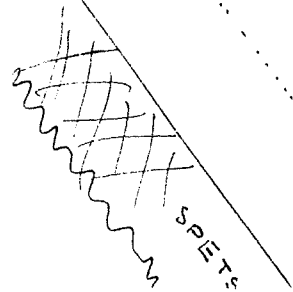
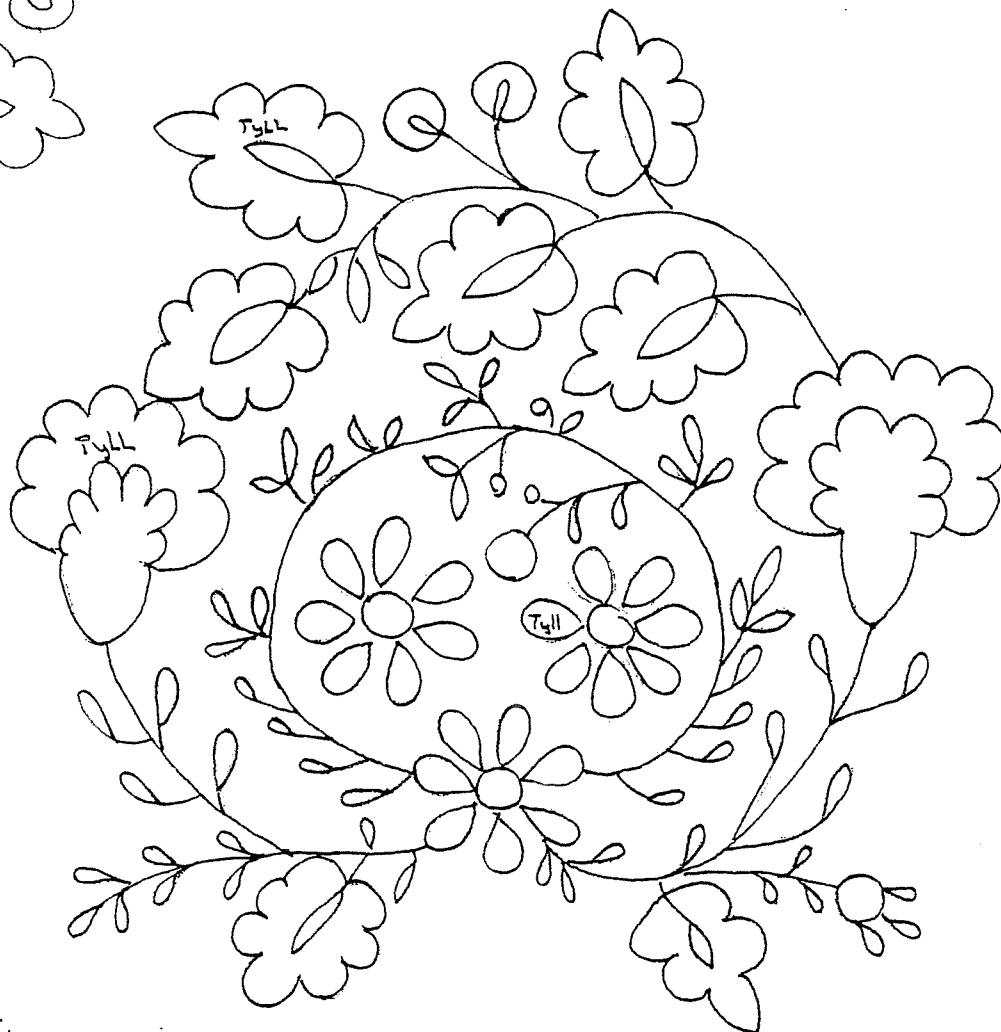
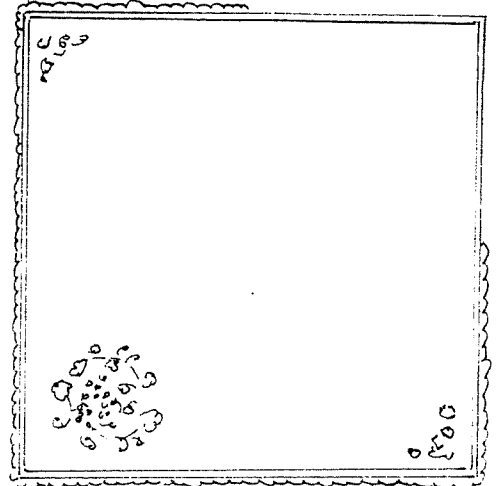
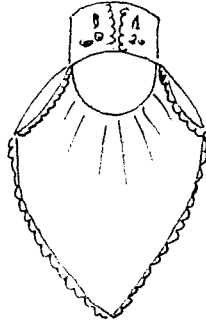
Bides över ~~vall~~. spåntak.

CHARLOTTE WEIBULLS DOCKCENTER
Gustav Adolfs Torg 45 - 211 39 Malmö
Tel. 040-235501

BRODERI
TILL HÖRN
SPEGELVÄNDES

SKÅNE, Harjager härad

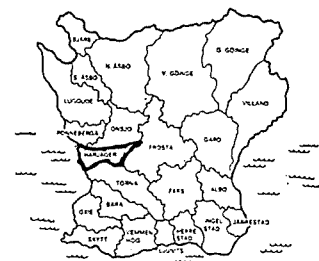
Vit klut bunden med framvikta hörn över spåntak.

Kluten 90-100 cm i fyrkant fällas på 2 hela och 2 halva sidor med 1,5 - 2 cm fäll, sydd med enkel hålsöm och förses med spets.

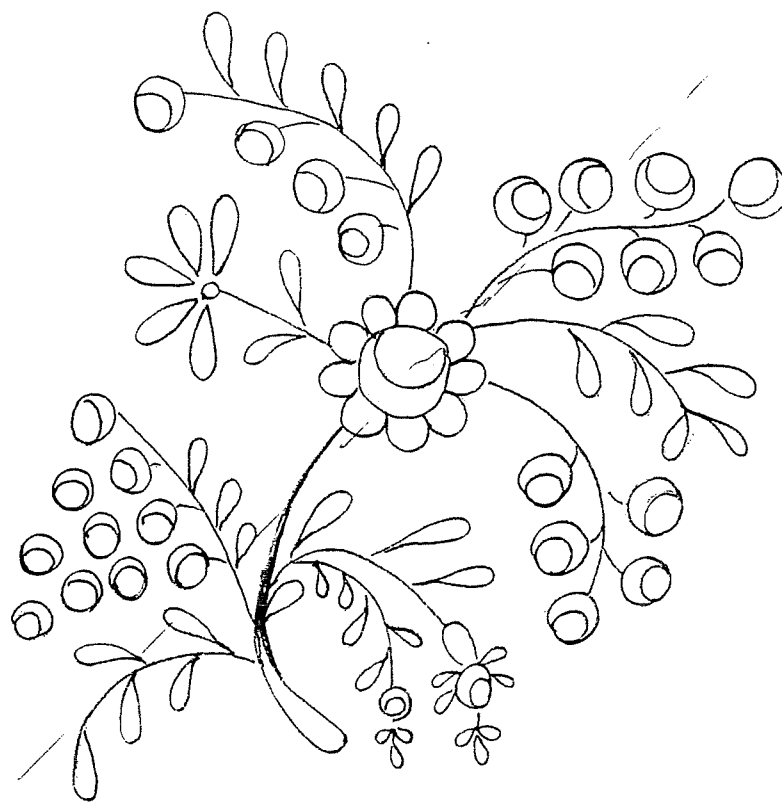
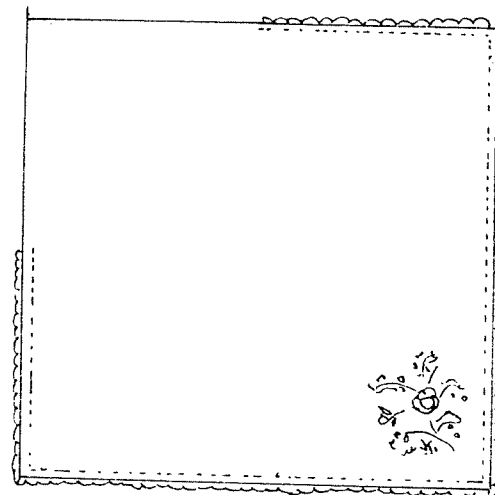
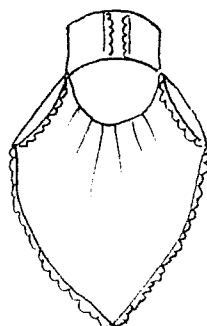
Broderiet utföres i stjälkstyg, plattsöm o engelska hål.

Bör förses med monogram och årtal.

SKÅNE

CHARLOTTE WEIBULLS DOCKCENTER
Gustav Adolfs Torg 45 - 211 39 Malmö
Tel. 040 - 23 55 01

B
P
1978

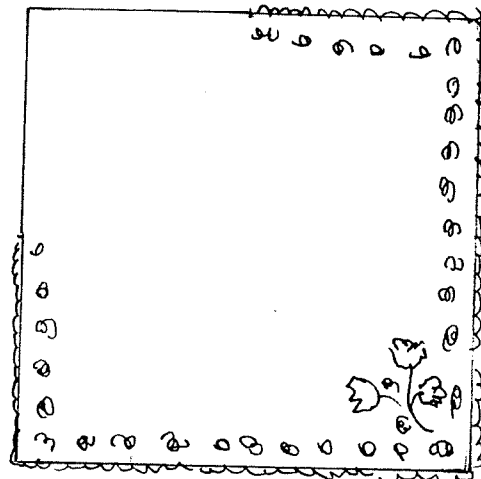
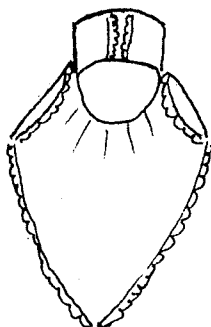
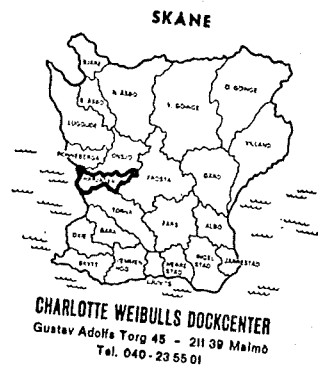
SKÅNE, Harjager härad

Kluten 100 cm i fyrkant fällas med enkel hålsöm och förses med spets på 2 långsidor och 2 halv sidor.

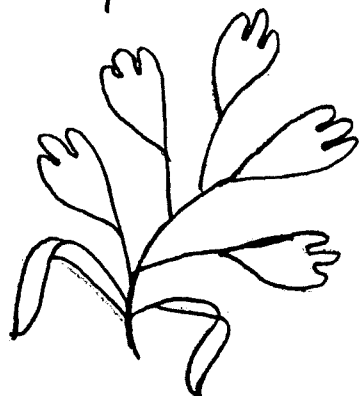
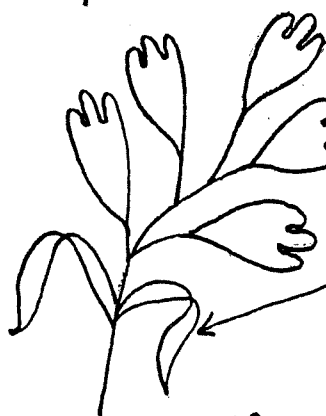
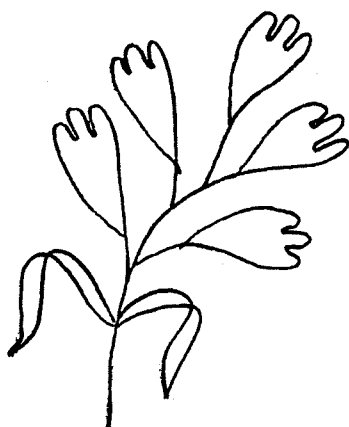
Broderiet utföres i plattsöm, stjälsöm och inuti blommorna är infällt dubbelt tyg. Broderas med DMC nr 20.

Bindes med framvikta hörn över spåntaki

Bör förses med monogram o årtal.

11 st. mönster vid varje sida

Plattsöm

Dubbelt tyg
inuti blommor

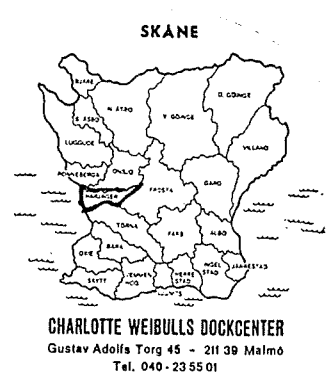
denna blomma syes på
de framvikta hörnen

SKÅNE, Harjager härad

Kluten 100 cm i fyrkant fälltas med enkel hålsöm 1.5 cm och förses med spets.
Broderiet utföres i läggsöm och engelska hål med DMC nr. 20.

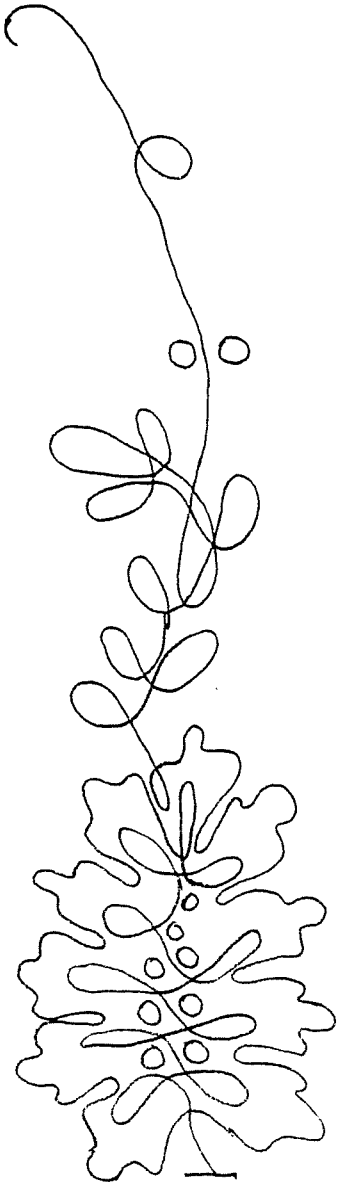
Bindes över spåntak med framvikta hörn.

Kluten bör förses med monogram o årtal.

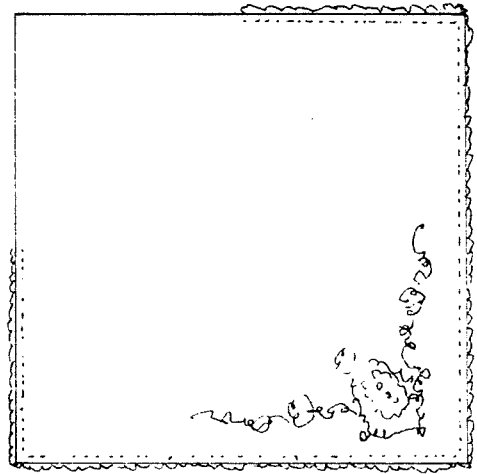

CHARLOTTE WEIBULLS DOCKCENTER
Gustav Adolfs Torg 45 - 211 39 Malmö
Tel. 040 - 23 55 01

Fortsättn.
från
blad I

L. M.
1969

SKÅNE, Harjagers härad.

Kluten 100 cm i fyrkant fällas ev. medhålsöm
och förses med spets 1-3 cm bred.
3,25 m på 2 långsidor och 2 halva sidor.

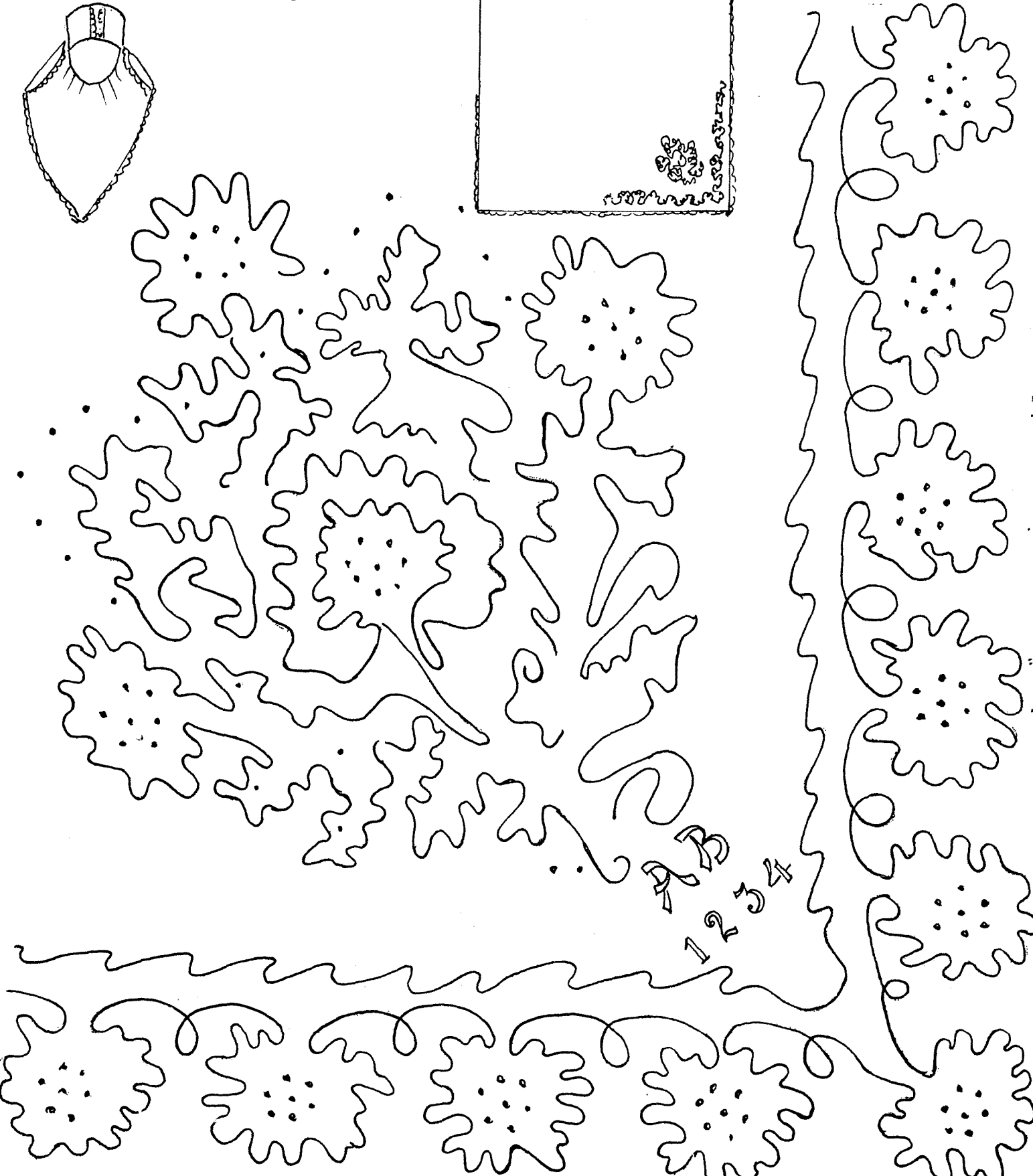
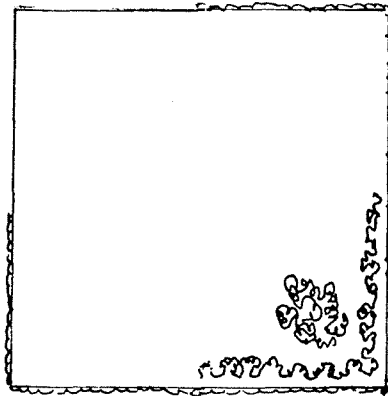
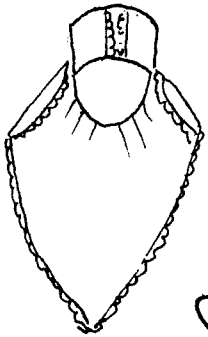
Broderiet utföres i läggsöm eller kedjesöm
med DMC nr 20.

Kluten bindes över spåntak.

Bör förses med monogram o årtal.

CHARLOTTE WEIBULLS DOCKCENTER
Gustav Adolfs Torg 45 - 211 39 Malmö
Tel. 040 - 23 55 01

SKALL FÖRLÄNGAS TILL CA. 45 cm.

SKÅNE, HARJAGER HÄRAD

Vit klut

Kluten 100 cm i fyrkant fällas med langett även på de framvikta hörnen.

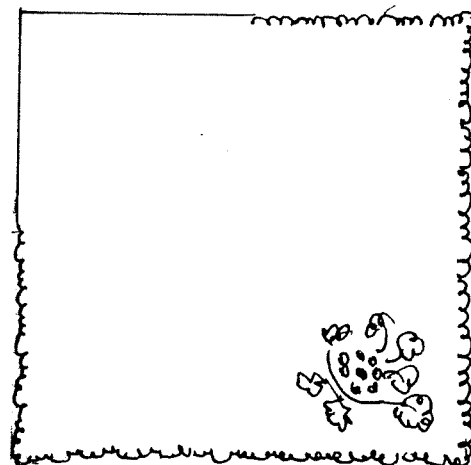
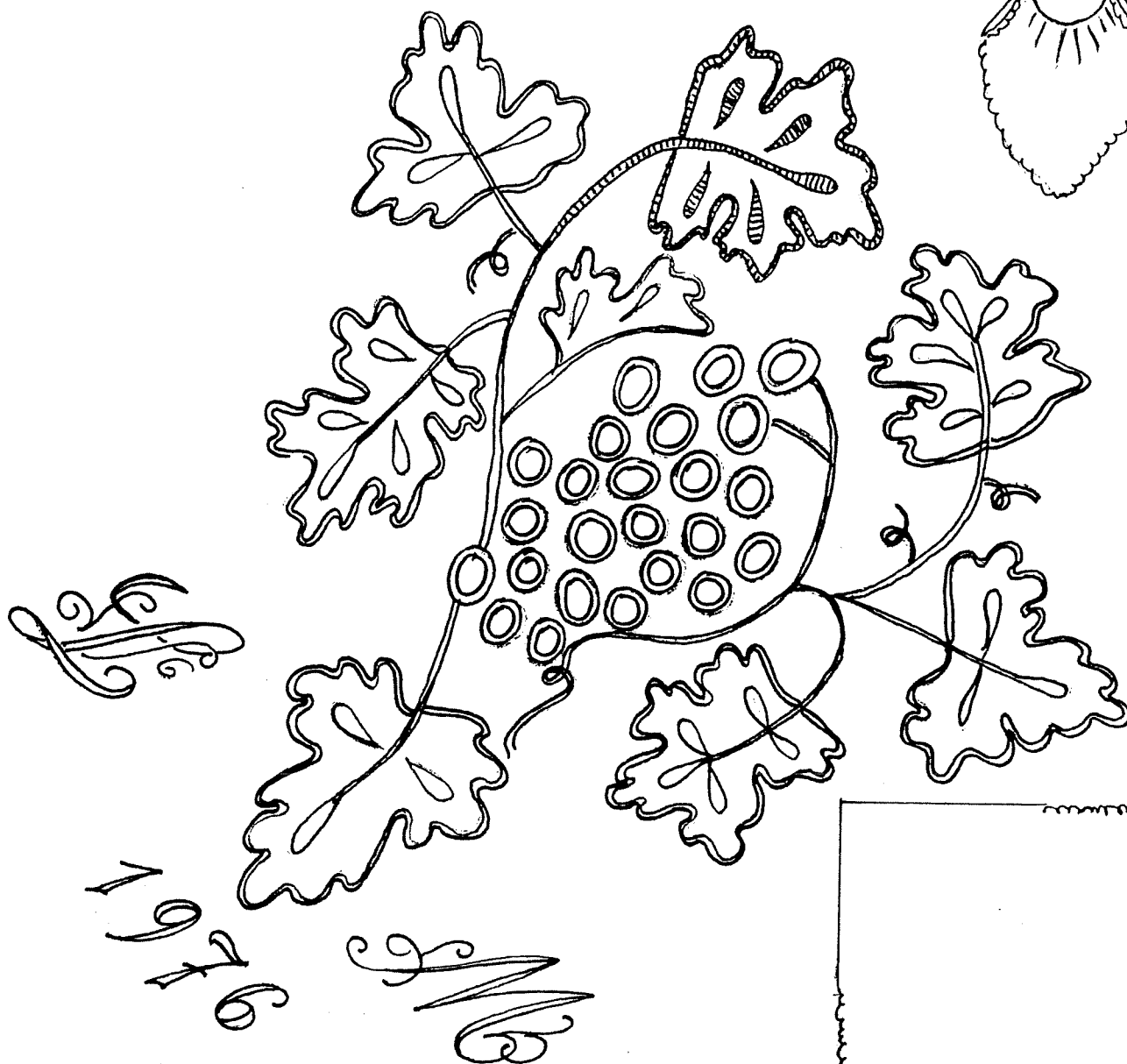
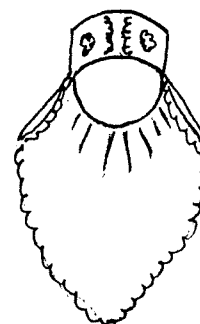
Broderiet utföres i plattsöm enl. mönster med DMC nr 20.

Bör förses med monogram och årtal.

Bindes över valk.

CHARLOTTE WEIBULLS DOCKCENTER
Gustav Adolfs Torg 45 - 211 39 Malmö
Tel. 040-23 55 01

SKÅNE, Harjager härad

Kluten 100 cm i fyrkant fållas med langett eller 1,5 cm fäll och 3 cm, bred spets. Inget broderi på hörnen.

Broderiet utföres i plattsöm, engelska hål, langetterade blommor, tyllinfällningar med DMC nr 20.

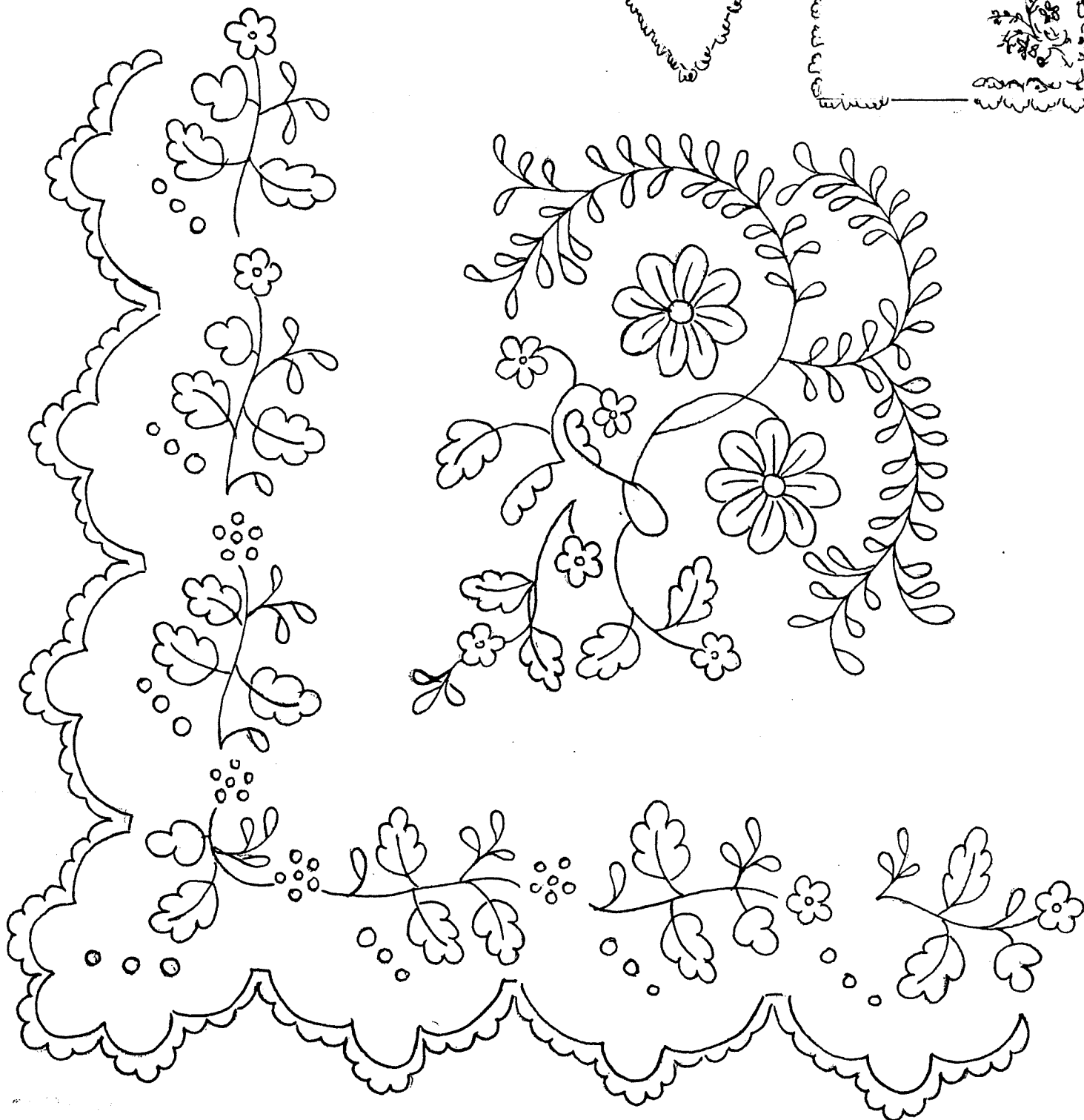
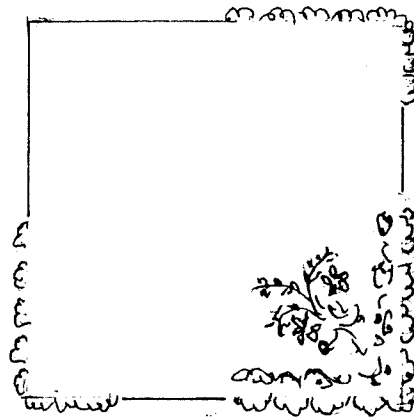
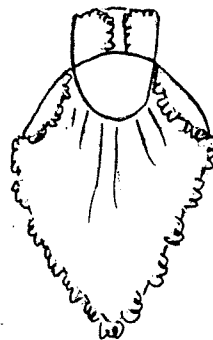
Bindes med framvikta hörn över rosa spåntak

Bör förses med monogram o årtal.

SKÅNE

CHARLOTTE WEIBULLS DOCKCENTER
Gustav Adolfs Torg 48 - 211 39 Malmö
Tel. 040-23 55 01

SKÅNE

HARJAGERS HÄRAD

Kluten är ca 1 meter i fyrkant, fällad med langettsöm.

Mönstret sys med stjälsöm, plattsöm och engelska hål med tråd DMC N° XX.

Kluten bindes över valk ell spån-tak.

Framvikta hörn.

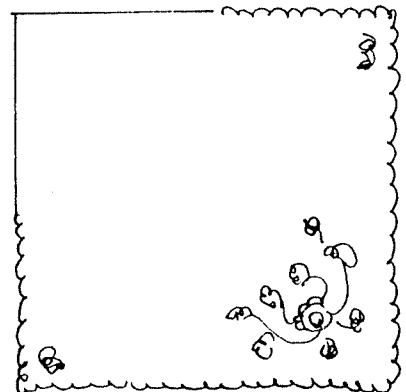
SKÅNE

CHARLOTTE WEIBULLS DOCKCENTER
Gustav Adolfs Torg 45 - 211 39 Malmö
Tel. 040 - 23 55 01

J. Z. J.
1974

Bör förses med monogram o årtal.

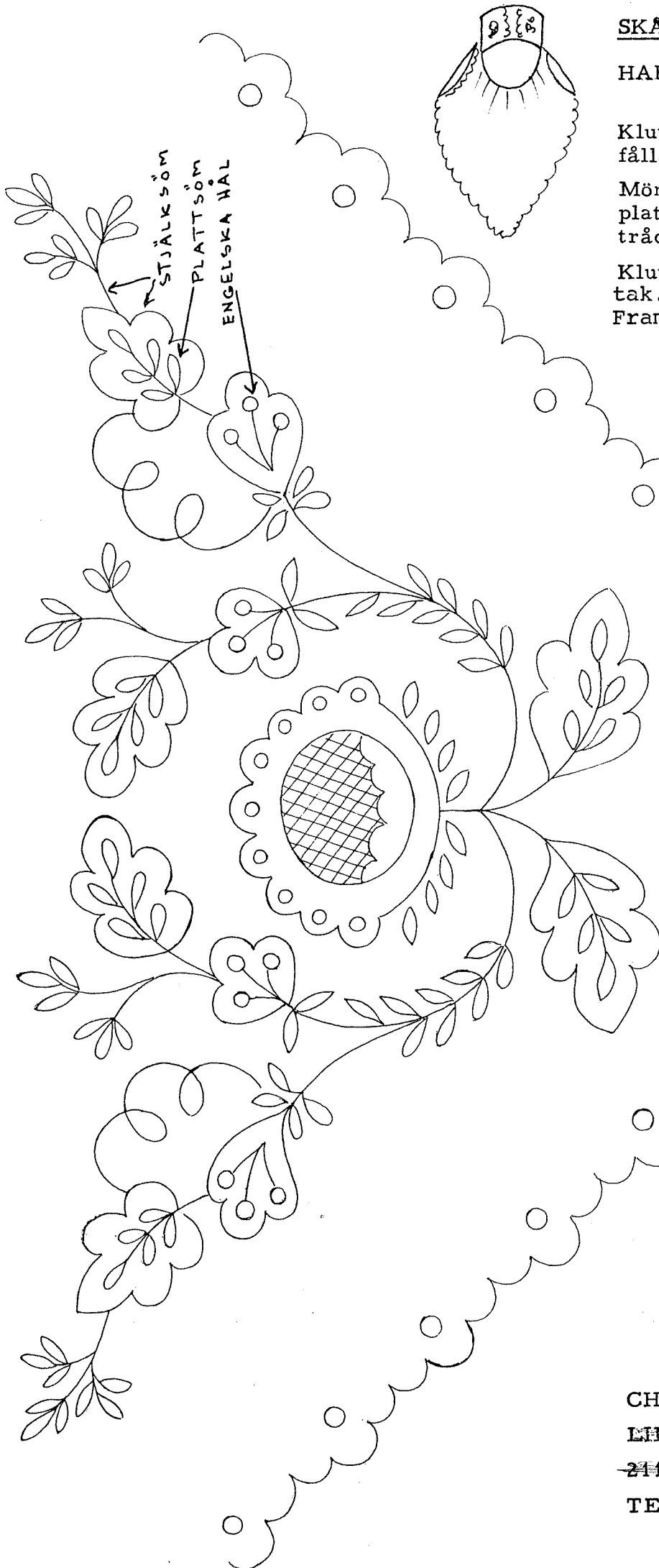

CHARLOTTE WEIBULL

LILLA TORG

211 34 MALMÖ

TEL. 040/12 39 42

SKÅNE, Norra harjager o Södra Rönneberga härad

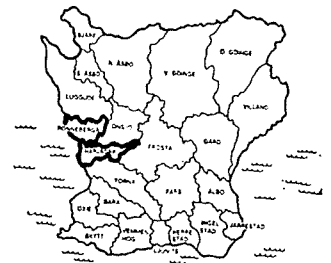
Klutmönster från 1700-talet

Kluten 90 x 100 cm bindes över tak med framvikta hörn.

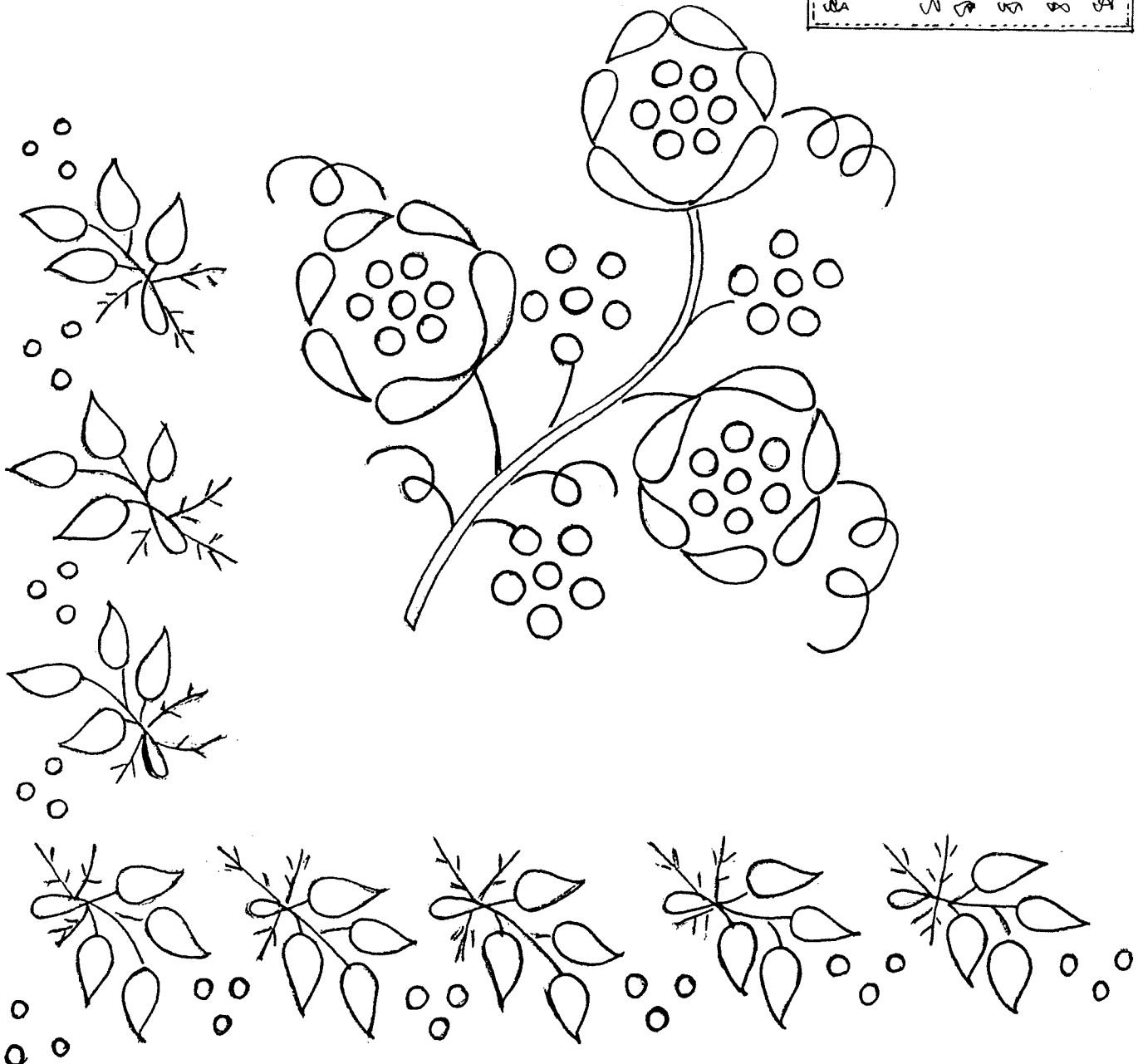
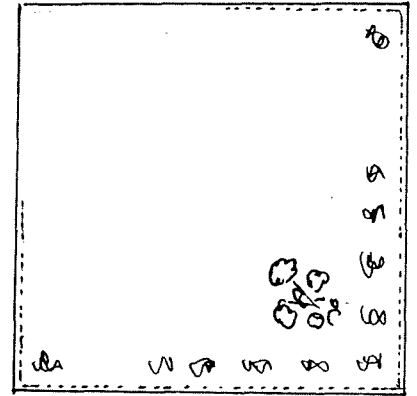
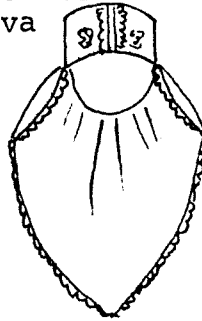
Broderiet sys med DMC nr 20 i stjälkstygn, plattsöm och engelska hål.

Kluten fällas med 1,5 cm bred fäll, enkel hålsöm och förses med spets på 2 hela och 2 halva sidor.

Bör förses med monogram och årtal.

CHARLOTTE WEIBULLS DOCKCENTER
Gustav Adolfs Torg 45 - 211 39 Malmö
Tel. 040 - 23 55 01

SKALA 1:10

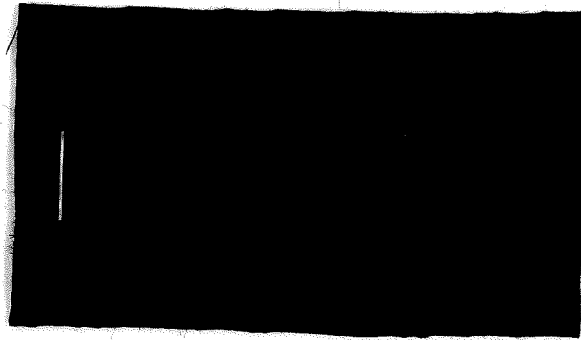
SKÅNE HARJAGER

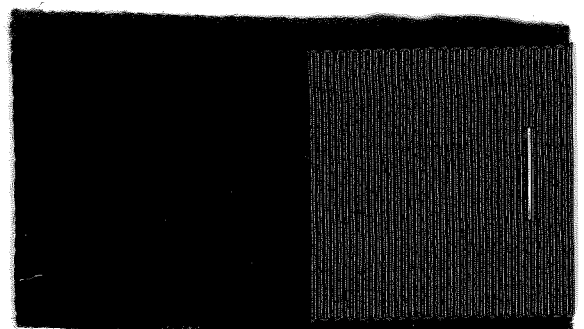
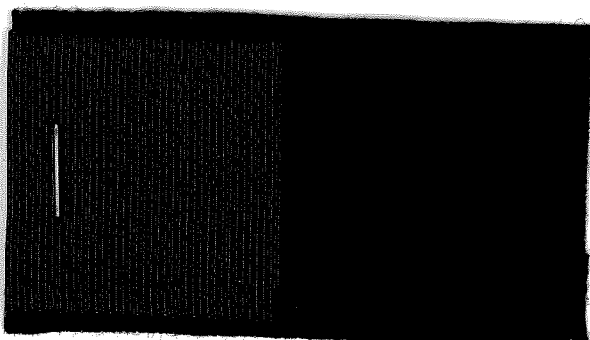
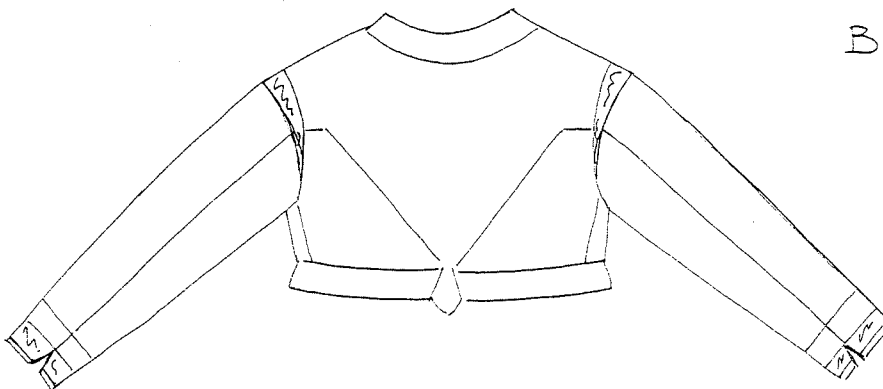
CHARLOTTE WEIBULLS OCKKENTER
Gustav Adolfs Torg 45 - 211 39 Malmö
Tel. 040-23 55 01

11

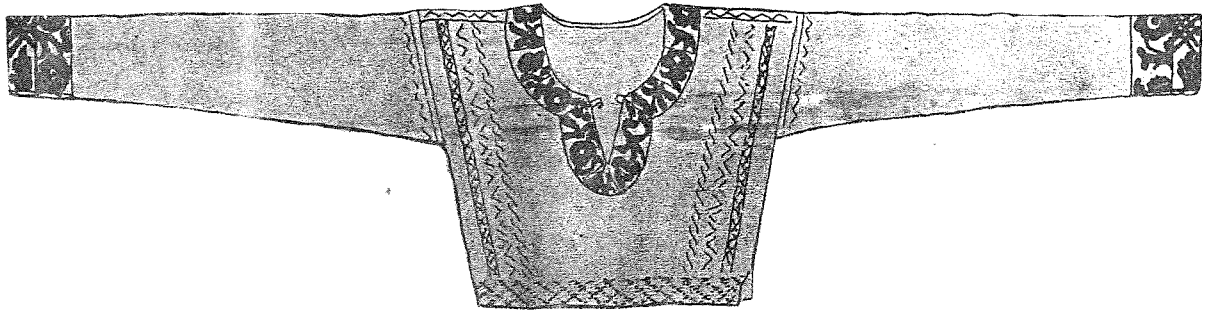
FRAM

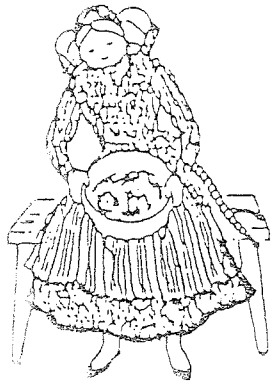
BAK

HARJAGER HÄRAD

MÖRKBLÅ MED KONST-STICKNINGAR. HALSRINGNINGEN OCH ÄRMARNA
KANTADE MED ROSETTERAD SAMMET MED SVARTA BLOMMOR PÅ LILA BOTTEN.

STICKADE TRÖJOR

I sin avhandling "Skånes folkdräkter" beskriver Sigfrid Svensson sticketröjornas färg och utsmyckning på följande sätt:

"Nicolovius har från Skytts beskrivit den varierande användningen av gröna, blå och röda sticketröjor. Tröjor av olika färger kunde alltså förekomma i en och samma garderob. Enligt uppteckningar ha de gröna tröjorna, särskilt i norra Skåne varit de vanligaste under 1700-talet, under det att röda trö-

jor mest förekommit i nordvästra och sydvästra Skåne. Detta synes stämma med den muntliga traditionen, som ej känner röda sticketröjor från mellersta och östra Skåne.

Blå tröjor ha tidigast varit vanliga i södra och särskilt i sydöstra Skåne men förekomma under 1800-talet i bouppteckningar från hela området.

De stickade tröjorna voro ofta slätstickade. Tröjorna äro prydda med siden- eller sammetsband som ibland framtill på bröstet givits en rikare utformning. Denna utsmyckning omnämnes redan av Lönnqvist och Nicolovius, och den senare omtalar, att i Skytts särskilt användes ljusblå sidenband. Båda förfactarna omtala, att sticketröjan knöptes med silverspännen, "silfwerhägtor". Dessa ha i allmänhet utgjorts av de hjärtformiga spännen, som också kunde anbringas å tröjorna som en ren dekoration. I bouppteckningarna omtalas förutom "silfwerhägtor" också knappar i sticketröjor. De senare ha varit kulformiga silverknappar av samma slag som fanns i tröjorna av tyg.

Längst ha de stickade tröjorna, använda som ytterplagg, bibehållit sig i södra Skåne. En meddelare från Barkåkra i Bjäre, född 1841, minnes, att modern hade sticketröja men har ej själv använt sådana. Där emot berättar en gumma från V Karleby i Harjager, som var född 1846, att hon själv använt sticketröja i sin ungdom. En meddelare från Tolånga i Färs, född omkring 1855, uppgiver, att "spyddetröjorna" varit vanliga i hennes hemtrakt, men att de långt senare voro i bruk i det angränsande Torna. Hon säger lärför, att sticketröjorna voro "västerlänningadräkt".

Charlotte Weibull

PAYSAN DU DISTRICT D'HARJAGER.

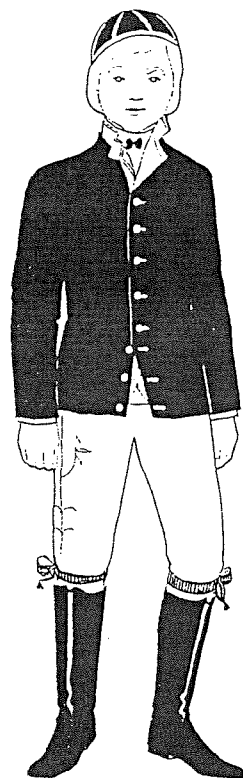
BONDE FRÅN HARJAGERS HÄRAD.

BONDE · HARJAGERS HD.

HARJAGER

MANNENS VARDAGSDRÄKT

Linné skriver redan 1749 "kläderna som bönderna bruka, äro merendels 3 tröjor av vilka kanter på den inre städse lyser under den yttres".

Var vintern kall bars 4 tröjor "en krypi", "en fari", en "slomeridom", "en udanom".

När det blev sol och värme och tid för höbärgning och skörd, tog man av sig alla de varma tröjorna och bar i stället en väst av randigt bolstervarstyq med knappar av ben eller horn.

Skjortan syddes av skättefallsväv och pryddes med bomärke, initialer, "noppor", "krågor" och "taggamönster" (skättefall = avfall vid linskäktnig). Den var grov och svår att bära för den som hade ömtålig hud.

Ett par omgångar sämskade skinnbyxor hörde till. Det skulle vara riktig sommarvärme om man gick i vita linnebyxor.

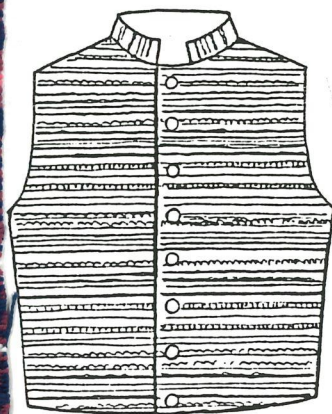
"Hossorna" var av vitt ullgarn och förfötades mer än en gång för vardagsbruk. "Hossebånnen" gjordes i granna röda eller gredelina färger. "Piorna sad vid kackelonen och gjorde hossor och hossebånn åt drängarna".

På huvudet sattes den blå "pickelhuvan" eller en stickad mössa av rött eller vitt ullgarn. "Huggarna" hade blå skärmmössor.

När skörden var bärgad, var det tid med skörde-gille och då kom den riktigt granna bolstervarv- västen på och så dansades det hela natten lång, polska, vals och svingedans.

Charlotte Weibull

Box 43 · 232 07 Åkeop · Sweden · tel 040 · 46 50 80

HARJAGER

SÖMNADSBESKRIVNING PÅ VÄST

Dampa ev ylletyget. Pressa fodertyget.

Pressa mellanläggen mot underkragen, fickplattorna och framstyckenas kanter.

Vik fickstolparna på längden och sy ihop kortsidorna. Vänd och pressa.

Markera för ficköppningen. Nåla fast ena fickpåsdelen mot markeringens övre kant. Träckla fast fickstolparna mot nedre kantmarkeringen. Läg den andra fickpåsdelen kant i kant med fickstolpen och sy runt fickmarkeringen. Klipp upp markeringen och sick-sacka runt om. Stoppa in fickpåsdelarna åt avigan. Pressa fickstolpen uppåt. Sticka fast kortsidorna mot västen. Sy ihop fickpåsen.

Sy axel- och sidsömmar. Pressa isär.

Vik underläggen mot rätan och sy längs halseringningen till markeringen. Vänd och pressa underläggen mot avigan.

Sy ihop kragen. Vänd och pressa. Sy fast kragen mot halseringningen.

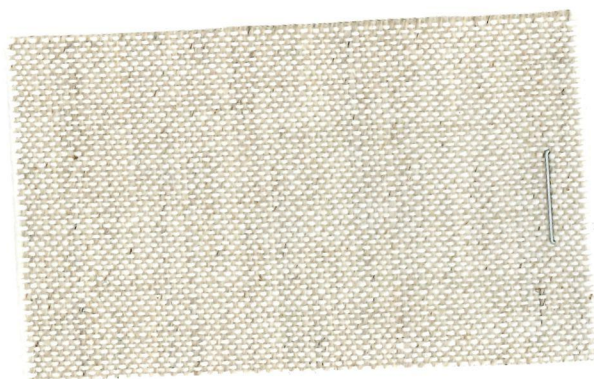
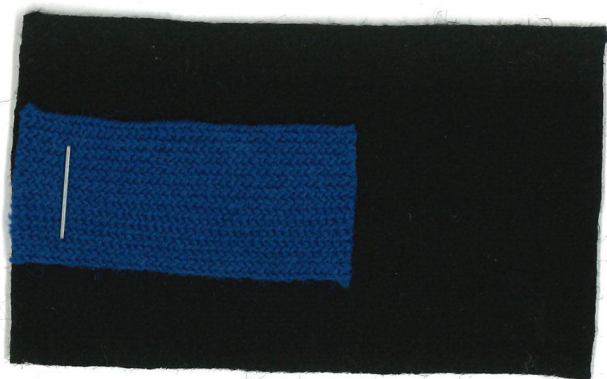
Sy ev en ficka av fodertyget och sy fast den på vänstra foder framstycket.

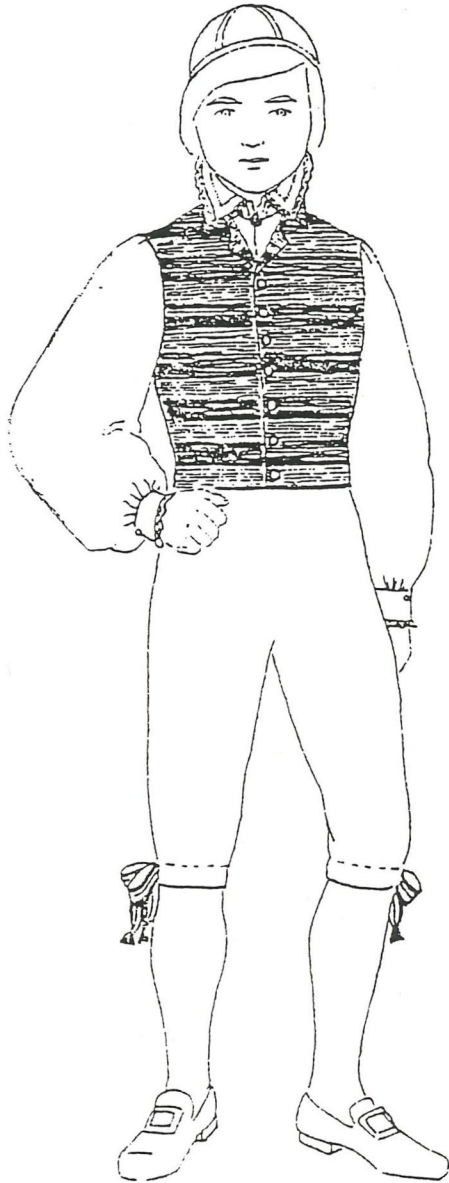
Sy fodrets axel- och sidsömmar. Pressa isär.

Sy ihop väst och foder i armhålen. Pressa isär sömmarna och vänd. Gör en smal stickning runt om armhålen.

Sticka fast fodret mot underläggen fram och stoffera det fast mot kragen i halseringningen.

Vik in fällen både på väst och foder. Vik underläggen mot rätan och sy längs källinjen. Vänd och pressa hela fällen. Stoffera fast fodret. Sy knapphål. Sy i knappar. Avpressa.

SKÅNE

MANSDRÄKT

VÄST, randig med bomull i varpen och inslag av bomull i olika färger. Se särskild bilaga.

BYXOR, av gult mollskinn med bred lucka samt knäsprund. Knäppes med gula metallknappar. Även långa vita linnebyxor förekommer. (Sommardräkten).

KNÄBAND, mönstervävda i flera olika färger.

SKJORTA, av bomull eller linne med krage utsydd med hålsöm eller broderi, ärmlinningen prydd på samma sätt.

KALOTT, svart eller mörkblå, sydd av fem kilar (kilmössor) prydd med gröna eller blå sidenkanter.

STRUMPOR, vita stickade av ylle.

SKOR, träskor eller svarta lågskor med spänne i tenn eller silver.

SMYCKEN, krag- och ärm- och västknappar av tenn eller silver.

Du kan erhålla både materialpaket med sömnadsbeskrivningar och mönsterpåsar med information om de olika dräktdelarna.

Charlotte Weibull

Box 43 - 232 02 Ålarp - Sweden - tel 040-46 50 80

Ur Skånska dräkter
Kvinnodräkten i Malmöhus län
av Gertrud Ingers

Harjagers härad

Dräkt från Barsebäck, Harjagers härad. Fotograferad på Dis Jönsson från Norrviddinge i Barsebäcks hembygdsgård.

Klut med vitbroderi sedd bakifrån. Harjagers hembygdsmuseum. Foto Carl Meijer (båda bilderna).

Ur Skönsta dräkter
Kvinnodräkten i Malmöhus län
av Gertrud Ingers

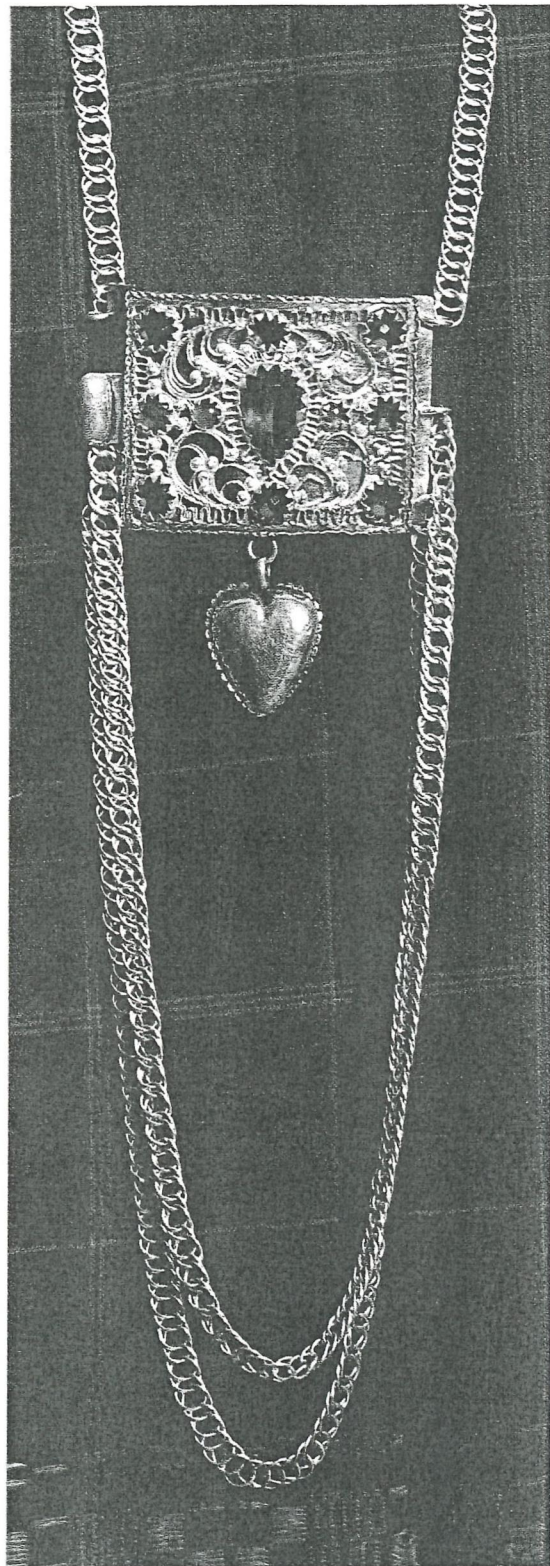

Dis Jönsson fotograferad i Barsebäcks hembygds-
gård. Foto Carl Meijer.

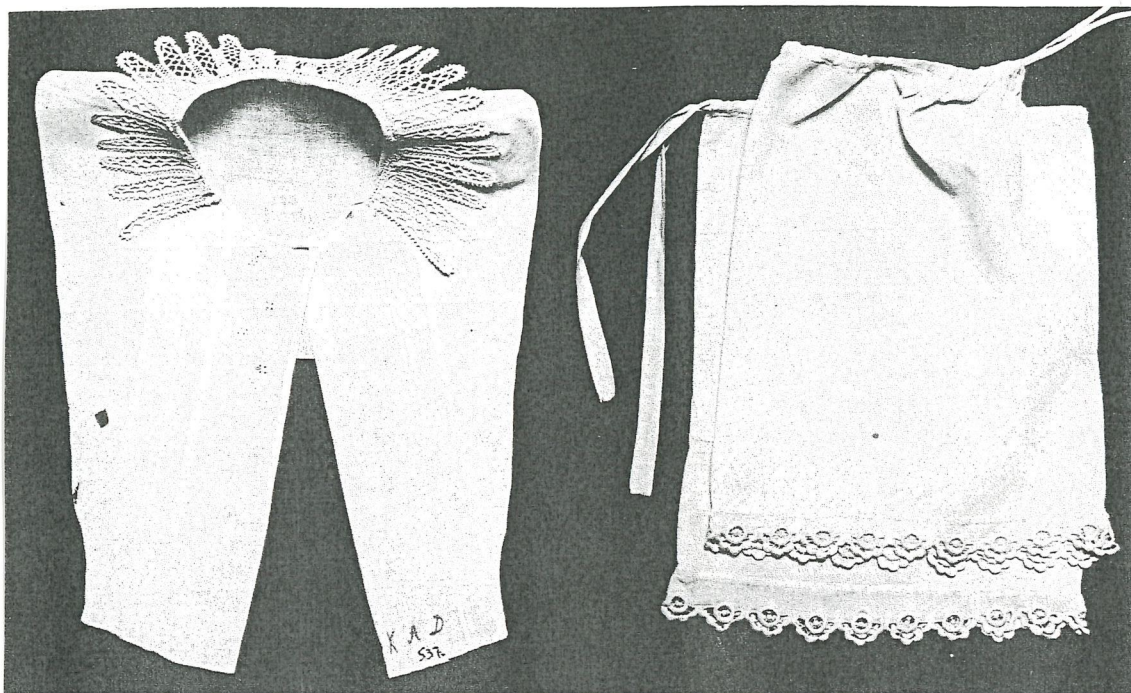
Ur skönsta dräkter
Kvinnodräkten i Malmöhus län
av Gertrud Ingers

Schalett i munkabälte och förkläden i bomull med opphämtaband. Det blå förklädet är vävt i rosengång. Från Barsebäck. Till höger ett sk halslås, som tillhör Dis Jönsson. Foto Carl Meijer.

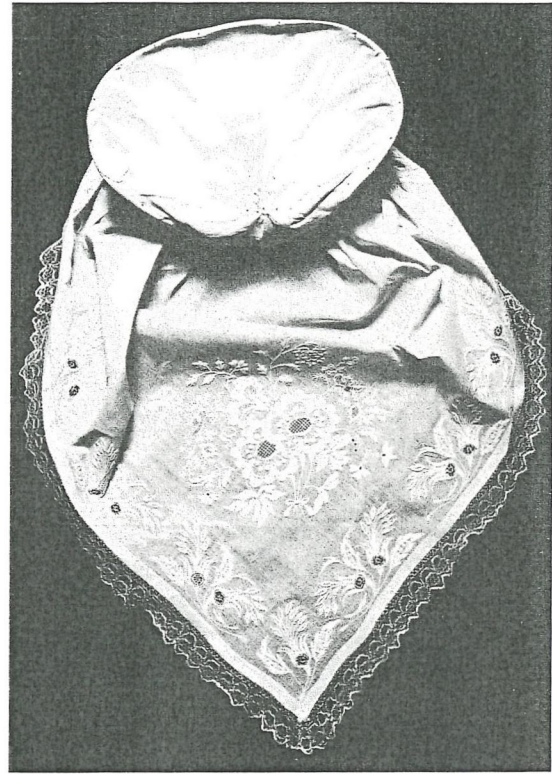
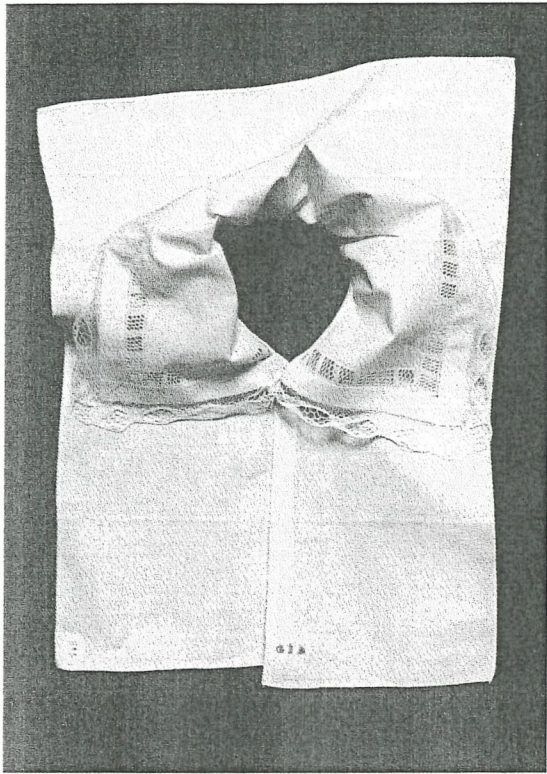

Ur Skånska dräkter
Kvinnodräkten i Malmöhus län
av Gertrud Ingens

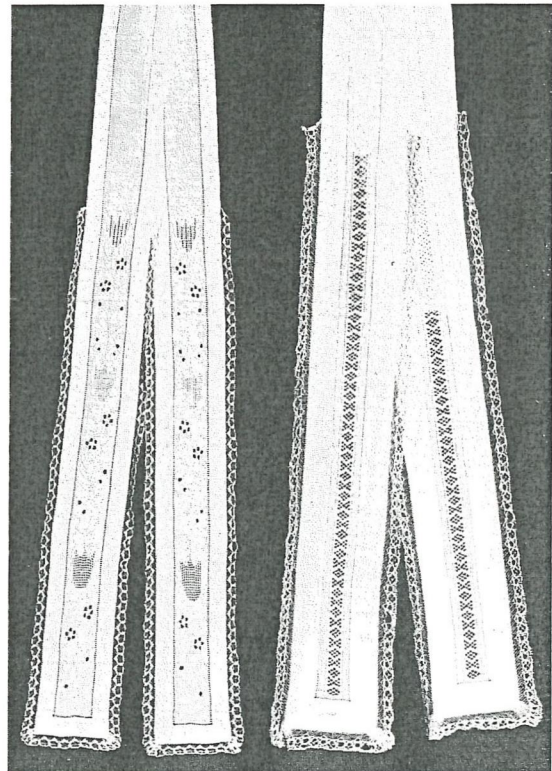

Bilderna på s 52 visar överst till vänster en lös-krage och till höger lösa armar som binds vid armbågen. De användes under spedetröjan. Den undre bilden visar en särk märkt M P D 1842. Kransen, som omfattar monogrammet, är sydd i rött med kedjestygn. I framkanten och på ärmlin-ningarna är broderiet vitt, också där är det kedje-söm. Den stora, nerliggande kragen har en "kö-espets". Foto Carl Meijer.

Ur Skönsta dräkter
Kvinnodräkten i Halmöhus län
av Gertrud Ingers

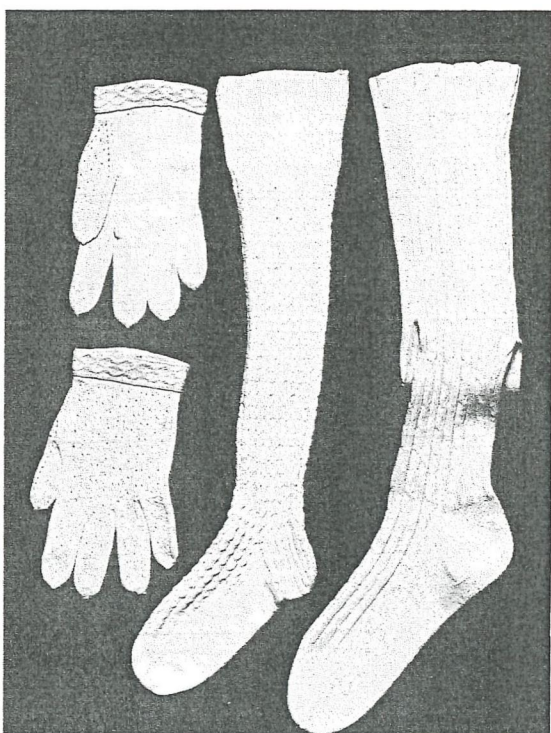

Löskrage med hålsöm och Vadstenaspets att ha under spedetröjan, klut med vitbroderi samt förklädesband med vitbroderi, hålsöm och Vadstenaspetsar. Foto Carl Meijer.

Ur Skönsta dräkter

Kvinnodräkten i Holmös hus län
av Gertrud Ingers

Spedetröja från Barsebäck. Ägare vid inventeringen 1921 grevinnan Elsa Hamilton, Barsebäcksslott. Nuvarande ägare Harjagers härads hembygdsmuseum, Kävlinge. Tröjan är mörkgrön med mullvadsfärgad sammet kring halsringningen och på bröstet. Broderi i flätstyggn och stjälkstyggn i samma ljusgröna, turkos och gulfärger som brokadens blommor. (Tröjan är troligen omgjord när de ursprungliga sammetsbanden blivit uppslitna. Slät sammet har sytts på, broderierna är gjorda senare än 1849.) Sammetskant på ärmen 4 cm, brokad 4 cm. Mönsterstickningen på axeln är 7 cm bred, i sidorna (under ärmarna) 12 cm. Mönsterstickning även där ärmen ansluts till tröjan. Tröjan är 33 cm hög från axeln till midjan bak, 3 cm kortare framtill. Märkning E A D 1849 med kedjesöm på bröstslappen, som är 20 cm hög från halslinningen och 15 cm bred. I midjan är tröjan 37 cm bred både bak- och framtill. Alla uttagningar är gjorda i kanten av mönstrets inre rand. MHF nr 728.

Till vänster stickade strumpor och vantar i bomull. Harjagers hembygdsmuseum. Foto Carl Meijer.

Haijages

Mor Cilluf,
en av dem
som gjort
Hög vida
känt

Harjagers härads
Kulturen Luvd.

Skånemässa på REALSKOLAN i Malmö

Ragnhild Gottfries och Landshövdingen Vougt är i sina dräkter med på den högtidliga invigningen på Skånemässan.

Landshövdingen Vougt invigde och bilden fanns i S.D.S nästa dag.

Ragnhild Gottfries bär Ingelstads härads högtidsdräkt och Landshövdingen Vougt bär Harjagers härads gilles dräkt .

VISST LEVER

FOLKDRÄKTEN!

Ett utsökt, noggrant arbete. En strävan att bevara det bästa och vackraste från en gammal kultur. Ett strävsamt forskningsarbete (som fortfarande pågår).

Det är bland annat vad vi funnit när serien "Våra folkdräkter" i nordvästra Skåne blev till. Serien avslutas med en presentation av Inge-Lise Tarestad i Bjäre-dräkten och Karin Jakobsson, Röstänga i Onsjö-dräkten.

Dräkternas färgprakt, detaljrikedom och vackra utförande har vi försökt att återge, men allt har inte blivit sagt.

Från Svenska Ungdomsringen fortsätter det att komma forskningsrön och ifrån Svensk hemslöjd, Hembygds-gillen och privata dräktforskare pågår ständigt ett sökande efter detaljer, färger och material.

Men en sak har alla vi träffat varit eniga om: Folkdräkten lever!

Varje detalj, varje stygn och varje veck har kommit till efter noggrant arbete. Ärmlinningen på Eva Möttus Harjager-dräkt är ett litet konstverk i sig själv. Helheten blir ett skönt konsthantverk. Foto: BO WIDBERG.

- Jag väntade på solen

— Vissa dagar satt jag och väntade på solen. Det svaga vinterljuset räckte inte till för att se och räkna trådarna.

Eva Möttus berättar om sin Harjagerdräkt och hur den blev till. Eva har dessutom skaffat sig den meriten att hon under samma vinter även sydde sin mans Harjager dräkt.

— Det är ju inte klokt vad man vågar egentligen, säger Eva så här efteråt.

Arbetet med de två dräkterna föregicks av noggranna studier innan hon fick kontakt med en av Skånes duktiga dräktkännare, Gunilla Andersson, Remmarlöv.

— Gunilla är duktig på allt, menar Eva, hon inte bara vet hon kan också.

Majken Andersson, Bjuv, en av fyra inom Svenska Ungdomsringens dräktråd i Skåne, har ritat av Harjager dräkten och har den i sitt mönsterarkiv. Eva Möttus lånade det och började arbeta i september 1981. Klädet i den mörkblå kjolen kommer från Danmark, men det är bara en tillfällighet för Eva kunde ha köpt det hos Folkdräktslagret i Ödåkra, säger hon.

— Tyget kostade 210 kronor metern och det kostade totalt 525 kronor till kjolen. Livet är sytt i sidenbrokad och en halv meter kostade 300 kronor. Det är kantat med blått siden.

Linnet i särken kommer från Svensk hemslöjd och är prytt med broderier i hålsöm. Eva Möttus började göra särken och i den bleka höstsolen satt hon med lupp och räknade trådar.

Till hennes dräkt hör också två förkläden och den utsökta kluten, bägge delarna gjordes av en "gamal dam i Eslöv". Ett förkläde är vävt lopphämtaväv av Gunilla.

— Det är bomullskrage på särken, det var många gånger tecken på välstånd hos dem som satte på en sådan krage på linnesärken, berättar Eva. Man visade därmed att man hade råd med utländska varor. Kragen är ganska hög och uppåtstående. Linnet till Evas särk kostade 400 kronor.

— Brokaden i livkjolen är nyvävt, men det stämmer otroligt väl med förebilden, berättar Eva, till 95 procent!

Om Evas livkjol är blå så kunde den också vara av mörkgrönt och svart ylle. Hennes klut är gjort i batist med broderi. Till vardags finns en klut i mörkblått

kläde med röda rutor och som helt enkelt knyts i nacken.

Eva Möttus bor numera i Degeberga, men kommer från Stora Harrie utanför Kävlinge, just i Harjagers hjärta. Hennes dräkt kommer på vid många tillfällen och nu närmast till midsommar.

Originalen till Eva Möttus och Åsa Anderssons Harjagerdräkter har funnits i samma familjs ägo innan de hamnade på Nordiska museet och på Kävlinge museum.

Åsas dräkt är sydd av Gunilla Andersson och som Åsa är klädd på bilden är hon vardagsklädd till skillnad mot Evas högtidsklädsel.

Åsas särk är sydd med tränshålssöm vid sprundet fram och ärmlinningen är sydd med tambursöm, efter-

stygnssöm och knutsöm. Knutsömmen är vit på Åsas särk, men var ofta sydd i rött garn på de gamla dräkterna. Både knutsöm och efterstygnssöm var mycket vanliga på särkarna förr.

Särken knäppes med en stolpknapp i halsen. Livet är, liksom kjolen, sytt i vadmal och dekorerat med sammetsband. Åsas liv kan ses i original på Kävlinge museum.

Under kjolarna döljer sig svarta strumpor som hålls på plats med ett saxuddaband. Ett band som flätats med fingrarna i rött och svart garn.

Folkdräkts-
reportaget
fortsätter
på nästa sida

Harjagerdräkten

Eva Möttus har högtidsdräkten av Harjagerdräkten på sig medan Asa Andersson är vardagsklädd. De har bägge korg vilket dräkt råden menar är korrekt när man bär folkdräkt. Inga plastkassar!

Grete Andersson, Kåtblinge, i sin fina Harajagersdräkt där kjolen är min
100 år gammal. Runt halsen "särkesöblad" eller halslådset
som är fäst med pansarkejsor.

Harajagersdräkt där kjolen har gamla anor.

Fran alla forsta början har den tillhört en kvinna i Barsebäckshamn, berättar Grete Andersson. Hennes sista dottrar, Anna och Kerstin Persson, födda i början av 1860-talet, skänkte en gammal kjolen till mig som jag nu bär.

Kjolen, som måste vara minst 100 år gammal, är svart, veckad framtill och rynkad bak. Den hade tidigare en brun skoning nertill i underkanten som förstärkning, men denna är nu borta eftersom jag var tyungen att lägga upp kjolen, som var mycket lång.

Förklädet är också ganska gammalt. Grete Andersson fick det på 20-talet och det är mycket vackert, vävt i rosengång.

Ärmklockor

Grete Andersson berättar att när kvinnorna var finklädda förr bar de s.k. ärmklockor som bestod av små silverkulor. Var kvinnan rik kunde ärmklockorna vara stora som hönsägg. Dessa ärmklockor var placerade på ärmbågen om kvinnan var ogift, när hon gifte sig flyttades de ner till handleden.

Slättika och rynkesärk

Följande är hämtat ur Majken Andersson, Bjuv, arkiv.

I Harajagers härad förekom livkjolarna med korta liv. Materialet var stampat vadmal och till de finare dräkterna överskuret (klädesberett) vadmal och till de finare dräkterna överskuret (klädesberett) vadmal. Till vardags användes vadmalslib och vid högtidliga tillfällen siden eller brokad.

Särken syddes på två sätt. Slättikan av grivt linne var den enkla och bestod av opplöd (överdel) med slät ärm mellan ärmågen och handleden, samt nördel (nederdel) av två väder, i tuklippta på snedden och hopsydd så att en rak och en skrå-

kant möttes. Den s.k. rynkesärken bestod av tre väder till nördel och rynkades där opplöden syddes till.

Vid kyla användes speditröja, en stickad åtsittande tröja med sprun fram.

Omkring halsprundet och ärmerna syddes sammetsband i brokiga färger t.ex. röda blömmor på svart botten.

Vardagsförklädena vävdes av grov blåfärgat lingarn med ränder i gult och rött bomullsgarn. Högtidsförklädet var av vitt tunt tyg med hälsöm och till kyrkförkläde användes ibland långrandugt mörkt, ofta av ylle med konstvävnad i rött och grönt.

Kluten var av tre slag. Antingen av tyll eller kambrik med hälsöm och broderi. Det var bara de som hade det bättre ställt som använde tyll. Till sorg hade man en slättfällad duk utan broderi. Vardagsklädet var mörkblått med röda rutor och knöts i nacken.

Fru Johanna Herrlin, Hörby har b.a. skrivit om Harajagers härad:

Ungdom och barn hade samma dräkter utom det att ungdom under kyrkobesök voro bara om huvudet och hade sidenband i håret. Barn hade de första åren köpta ylleössor.

Pojkar gingo de första 4 åren i en lång slät kjol helklippt ända uppifrån men sen sydde skräddaren likadana kläder som till de vuxna.

Strumporna voro svarta och skor na läderlägskor med en remm fasthängande i lädret baktill och knäpp-ta med en knapp af läder framtill.

Harjager

SKÅNE
HARJAGERS
HÄRAD

KYRKDRÄKT

Majken Persson iklädd kyrkdräkt från Harjagers härad.
Hon har varit på konfirmation i Burlövs gamla kyrka.
Hembygdsgården syns i bakgrunden.

Bilden är skänkt av Birgitta Månsson från Dalslund.

Åkarp den 20 september 1999

INFÖR U.S. A.-RESAN TILL NEW YORK AUG. 1979

DRÄKTPARADEN

Visningen på Walldof Astoria och The Swedish home for aged, Staten Island.

Nr 3 Anna Thelander - Gudmor

1980

MARTHA HANSSON 040-67848

1983

Henni Jyrga
Craunoh v. 5 B
18246 Embury bay

Ann - sig, Rickard

o Ylva Proun

Kungens ärens vägen
13

24021 föddeköping

nr 046 - 775479.

Maellava o Proun

en av Proun dräkt

HARJAGER